

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 13, številka 1

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen
MAREC 2018

*V aprilu vas že
pričakujejo
Divji okusi Krasa in
Festival kraška gmajna.*

Se vidimo!

Razpis za zbiranje predlogov za podelitev priznanj Občine Komen za leto 2018

1. Priznanja Občine Komen, ki se podelijo v letu 2018:

A. ZLATI GRB Občine Komen

Priznanje se podeli posamezniku ali skupinam za izredno življenjsko delo oziroma za vrhunske uspehe in dosežke na znanstvenem, gospodarskem, kulturnem, vzgojno – izobraževalnem, športnem, naravovarstvenem, humanitarnem ali katerem drugem področju, ki so pomembni za razvoj in promocijo Občine Komen. Podeli se eno priznanje letno.

B. Priznanja Občine Komen

Priznanja se podeljujejo posameznikom ali skupinam za dosežene uspehe v krajšem časovnem obdobju. Priznanja imajo pomen pohvale ter so aktualen odziv na dosežke in uspehe na vseh področjih dela. Podeli se lahko do tri priznanja letno.

Priznanja podeli župan Občine Komen na slovesnosti ob občinskem prazniku Občine Komen.

2. Predloge za podelitev priznanj lahko podajo posamezniki, družbe, zavodi, politične in druge organizacije in skupnosti, društva ter ožji deli lokalne skupnosti.

Predlog za podelitev priznanj mora biti podan v pisni obliki in mora vsebovati: splošne podatke o predlagatelju, predstavitevne podatke o kandidatu, vrsto priznanja, za katero je kandidat predlagan, utemeljitev predloga s podrobnejšim opisom dela oziroma dosežkov, zaradi katerih je bila predlagana podelitev priznanja in dokumente, ki potrjujejo dejstva, navedena v utemeljitvi. Utemeljitev mora biti pripravljena na tak način, da bo zagotavljala pripravo utemeljenega predloga za obravnavo na občinskem svetu in podelitev priznanja na slavnostni seji.

Predlagatelj predlogu priloži tudi soglasje kandidata h kandidaturi in soglasje kandidata z obdelavo osebnih podatkov.

Če predlagatelj ni fizična oseba, mora predlogu obvezno priložiti tudi zapisnik sestanka organa, ki je sprejel odločitev o podaji predloga.

3. Prispele predloge bo obravnavala komisija za podelitev priznanj Občine Komen, imenovana s sklepom župana. Komisija bo oblikovala predlog za podelitev priznanj, o prejemnikih priznanj bo odločal občinski svet s sklepom.

4. Rok za vložitev predlogov je **SREDA, 4. 4. 2018, do 12. ure**. Predlagatelji lahko podajo predloge na obrazcu, ki je na voljo v sprejemni pisarni Občinske uprave Občine Komen in je objavljen na spletni strani Občine Komen **www.komen.si**.

5. Predlagatelji pošljejo predloge na naslov Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen v zaprti kuverti z napisom »Ne odpiraj – za občinska priznanja«.

6. Razpis za zbiranje predlogov se objavi na spletni strani Občine Komen **www.komen.si**, v občinskem glasilu Burja ter v prostorih Občine Komen.

Številka: 094-1/2018-1

Datum: 30. 1. 2018

**Marko Bandelli, mag. posl. ved
župan**

Uredniški uvodnik

Pozdravljena, pomlad!

Letos smo pust dočakali že v prvi polovici meseca februarja. A navkljub raznolikim pustnim šemam ter igrivosti in veselju, ki so ju pustarji delili med krajani, je zima pred svojim odhodom postregla z nizkimi temperaturami in snegom. Ta ni vedno prijazen, sploh do ljudi, ki preživijo veliko časa zunaj in na cesti, a vendar se je bilo lepo zbuditi v bela jutra in oditi na sprehod po snegu, nekaterim pa je uspelo narediti tudi sneženega moža in se s sanjami spustiti po bregu.

A pred nami so sedaj pomladanski meseci, ki s seboj prinašajo daljše in toplejše dni. Ti nas bodo vabili na sprehode in izlete, pospešeno se bodo začela dela na vrtu in v okolici hiše. Narava se bo prebujala in postajala vedno bolj zelena ter cvetoča, ptice pa nas bodo pozdravljale s svojim petjem. Vse bolj aktivni bodo tudi posamezniki ter različna društva in skupine, ki pa niso počivali niti v zimskih dneh. Nekaj utrinkov o njihovih dogodkih in drugih aktivnostih si lahko preberete v tokratni Burji. V njej vas obveščamo tudi o dogodkih, ki bodo potekali v naslednjih mesecih. Dogajanje je res pestro in raznoliko, tako da verjamem, da lahko vsak najde nekaj zase.

Bliža se tudi velika noč, zato že sedaj vsem bralkam in bralcem želim vesele in mirne velikonočne praznike. Naj bodo topli in pisani in taka naj bo tudi pomlad!

Heidi Vrčon
odgovorna urednica

Glasilo Občine Komen
Letnik 13, številka 1, MAREC 2018

Burja

Izdajatelj:
Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
e-pošta: burja@komen.si

Naklada: 1.420 izvodov
Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na Občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: Heidi Vrčon
Uredniški odbor: Tanja Bratina Grmek (pomočnica odg. urednice), Ana Godnik, Katjuša Rina Trampuž in mag. Andreja Štok
Lektoriranje: Barbara Jejčič

ISSN 2591-233X

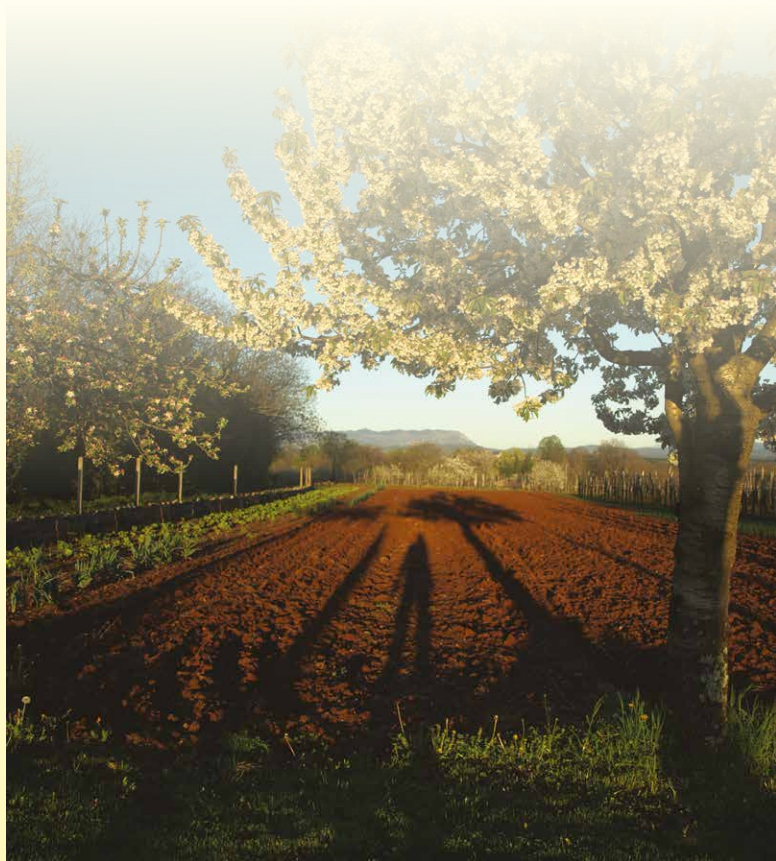
Priprava in tisk: Tiskarna Mljač, d. o. o., Ulica Istrskega odreda 2c, 6215 Divača

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov: burja@komen.si **najpozneje do 25. 5. 2018. Prispevki, ki bodo prispeli prepozno, ne bodo vključeni v junijsko številko! K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čim boljši resoluciji.**

Vabimo tudi vse fotografe ali fotografke kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili.

Naslednja številka občinskega glasila izide **JUNIJ 2018.**

Avtorica fotografije na naslovnici: Ivana Žigon

Pomembni sklepi in splošni akti, sprejeti na sejah Občinskega sveta Občine Komen

20. redna seja, 27. septembra 2017

- Sklep o sprejetju Poročila o izvrševanju proračuna Občine Komen za I. polletje 2017
- Sklep o sprejetju Odloka o rebalansu-1 proračuna Občine Komen za leto 2017
- Sklep o sprejemu Obvezne razlage Lokacijskih pogojev in usmeritev za projektiranje in gradnjo občinskega lokacijskega načrta Štanjel – staro jedro (Odlok o občinskem lokacijskem načrtu Štanjel – staro jedro Uradni list RS 66/05)
- Sklep o imenovanju tričlanske komisije za izvolitev predstav-

nika Občine Komen v volilno telo za volitve člana Državnega sveta

- Sklep o izvolitvi Valterja Ščuke kot predstavnika Občine Komen v volilno telo za volitve člana državnega sveta
- Sklep o imenovanju predstavnika ustanoviteljice v svet javnega zavoda Zdravstveni dom Sežana
- Sklep o sprejemu Predloga kadrovskega načrta v organu skupne občinske uprave – Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana za leto 2017, 2018 in 2019
- Sklepi o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra na nepremičninah
- Sklep o vzpostavitvi statusa grajenega javnega dobra lokalnega pomena v lasti Občine Komen
- Sklep o pripravi celovite analize stanja ogroženosti vseh kulturnih spomenikov lokalnega pomena in tudi druge pomembne, doslej še nekategorizirane kulturne dediščine in na tej osnovi izdelava strokovne podlage za celostno, enakopravno in strokovno utemeljeno varovanje vse kulturne dediščine na območju Občine Komen (Zavod za varstvo kulturne dediščine Nova Gorica)

Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen

Telefon: 05 73 10 450
Fax: 05 73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00
sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 17.00

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05 73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00
sreda od 7.30 do 11.00 in od 12.00 do 16.00

Krajevni urad Komen

Telefon: 030 720 220
Uradne ure: vsak četrty torek v mesecu od 8.00 do 11.00 in od 12.00 do 14.00,
Za nujne primere se obrnite na sedež Upravne enote v Sežani,
tel. št. : 05 73 12 700.

Policijska pisarna Komen

(v prostorih Krajevnega urada Komen, Komen 86)
Telefon: 05 70 71 500
Uradne ure: sreda od 14.00 do 17.00.

Knjižnica Komen

Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05 76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@siol.net
Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00
sreda od 8.00 do 14. ure

Zdravstvena postaja Komen / Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05 73 11 460

Lekarna Komen

Telefon: 05 73 11 790
Delovni čas: ponedeljek od 12.00 do 19.00 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15. ure
sreda od 9.00 do 18. ure

Zbirni center Komen

torek: od 9. do 13.00
četrtek: od 14. do 17.00
sobota: od 9. do 13.00

Zavetišče Oskar Vitovlje

Telefon: 05 30 78 570
Najdba zapuščene (brez skrbnika) ali izgubljene živali

JAVNA BLAGAJNA OBČINE KOMEN obratuje v poslovalnici Deželne banke Slovenije, d. d., v Komnu 118 c (pri pošti), odprta je od ponedeljka do petka od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 16.00.

21. redna seja, 25. oktobra 2017

- Sklep o seznanitvi s problematiko financiranja Dežurnega centra Hrpelje-Kozina
- Sklep o sprejemu Odloka o dopolnitvi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Komenski Kras
- Sklep o sprejemu Načrta ravnanja s premičnim premoženja Občine Komen
- Sklep o imenovanju nadomestne članice Statutarno pravne komisije za preostanek mandata
- Sklep o imenovanju predstavnika ustanoviteljice in predstavnika uporabnikov oz. zainteresirane javnosti v svet Območne razvojne agencije »ORA Krasa in Brkinov«
- Sklep o popravku Načrta razvojnih programov 2017- 2020 REBALANS-1 PRORAČUNA OBČINE KOMEN ZA LETO 2017)

22. redna seja, 22. novembra 2017

- Sklep o pozitivnem mnenju k imenovanju Magdalene Svetina Terčon za direktorico javnega zavoda Kosovelova knjižnica Sežana
- Sklep o sprejemu Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za gasilno in reševalno službo Sežana
- Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Komen za leto 2018
- Sklep o vrednosti točke za obračun občinskih taks za leto 2018
- Sklep o dopolnitvi Načrta ravnanja s premičnim premoženjem
- Sklep o sprejemu Odloka o proračunu Občine Komen za leto 2018 s prilogami v prvem branju

Najava razpisov za sofinanciranje društev na področju družbenih dejavnosti in turizma v občini Komen v letu 2018

Obveščamo vas, da je bil 16. februarja 2018 v Uradnem listu RS ter na spletni strani Občine Komen objavljen Javni razpis za sofinanciranje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v Občini Komen v letu 2018. Na javni razpis se lahko prijavijo ljubiteljska kulturna društva, katerih dejavnosti potekajo redno, organizirano in ustrezno strokovno vodeno, vsaj enkrat tedensko in vsaj devet mesecev v letu, izvajalci pa so dolžni svojo dejavnost javno predstaviti. Sofinancirajo se naslednje kulturne dejavnosti:

- glasbena dejavnost (vokalna glasba),
- plesna dejavnost (plesna umetnost, folklorna dejavnost),
- gledališka dejavnost.

Prijava na javni razpis je mogoča do vključno ponedeljka, 19. marca 2018.

Hkrati vas obveščamo, da bodo v kratkem v Uradnem listu RS ter

na spletni strani Občine Komen objavljeni še 3 razpisi, in sicer:

- javni razpis za sofinanciranje javnih prireditve (turistične in kulturne prireditve),
- javni razpis za sofinanciranje programov veteranskih, domoljubnih organizacij ter drugih posebnih skupin (upokojenska organizacija, univerza za tretje življenjsko obdobje),
- javni razpis za sofinanciranje programov, ki niso predmet drugih financiranj iz proračuna Občine Komen.

Dodatne informacije o razpisih lahko zainteresirani dobijo pri Soraji Balantič, na tel. št. 05/7310 461 oz. po elektronski pošti: soraja.balantic@komen.si.

Soraja Balantič, občinska uprava

Pomoč za odpravo posledic pozebe v letu 2017

Vlada RS je za odpravo posledic pozebe med 21. in 22. aprilom 2017 na prizadetih območjih Slovenije sprejela Program odprave posledic pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu v letu 2017. Za izvedbo programa je zagotovila sredstva v višini do 7 milijonov evrov iz proračunske rezerve za leto 2018. V občini Komen znaša ocenjena vrednost škode na vseh prijavljenih kmetijskih površinah 67.502,13 EUR. Do sredstev za odpravo škode so upravičena kmetijska gospodarstva, ki so bila 22. aprila 2017 vpisana v register kmetijskih gospodarstev.

Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja je v ponedeljek, 5. februarja 2018, vsem kmetijskim gospodarstvom, ki imajo na podlagi podatkov iz aplikacije Ajda najmanj en GERK s stopnjo poškodovanosti vsaj 60 odstotkov, poslala predtiskan obrazec »Pomoč za najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva«. Prejemniki obrazcev so imeli čas do vključno 6. marca 2018, da so jih izpolnjene posredovali Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja.

Tomaž Benko, občinska uprava

Najava javnega razpisa s področja ohranjanja in spodbujanja razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja v občini Komen v letu 2018 in javnega razpisa s področja sofinanciranja ukrepov spodbujanja zaposlovanja v občini Komen v letu 2018

V drugi polovici meseca marca je predvidena objava Javnega razpisa za dodelitev državnih pomoči na področju kmetijstva, gozdarstva in podeželja v Občini Komen za leto 2018 v Uradnem listu RS in na spletni strani Občine Komen (www.komen.si pod rubriko »razpisi«).

Z javnim razpisom se bodo upravičencem lahko dodelile državne pomoči za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo

in urejanje kmetijskih zemljišč ter pašnikov (t. i. skupinske izjeme) in na področju predelave kmetijskih proizvodov, naložbe za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetijah in trženje kmetijskih proizvodov ter nove investicije za delo v gozdu (t. i. pomoči po pravilu de minimis). V razpisni dokumentaciji bo določeno, kateri ukrepi se bodo konkretno sofinancirali.

Prav tako bo v drugi polovici meseca marca predvidoma objavljen Javni razpis za sofinanciranje ukrepov spodbujanja zaposlo-

vanja v Občini Komen v letu 2018 v Uradnem listu RS in na spletni strani Občine Komen (www.komen.si pod rubriko »razpisi«). Z javnim razpisom se bo upravičencem sofinanciralo prvo zaposlitev ali pripravništvo s kritjem dela stroškov dela, novo zaposlitev s kritjem dela stroškov dela in samozaposlitev s kritjem stroškov realizacije le-te. Zneski državnih pomoči, ki bodo namenjeni za

posamezni ukrep, bodo določeni v razpisni dokumentaciji. Dodatne informacije o omenjenih razpisih lahko zainteresiranim osebam posreduje Tomaž Benko, dosegljiv na tel. št. 05 731 04 59 ali po elektronski pošti tomaz.benko@komen.si.

Tomaž Benko, občinska uprava

Strategija razvoja kmetijstva

Županije in župani občin Divača, Hrpelje - Kozina, Komen, Miren - Kostanjevica in Sežana so predlagali izdelavo strategije razvoja kmetijstva v kraško-brkinskih občinah. Pobuda za izdelavo te strategije je nastala iz opazk kraških kmetovalcev, da so državni razpisi zasnovani tako, da kandidatom iz omenjenih občin otežujejo pridobitev razpisnih sredstev, saj postavljajo pogoje, ki jih je v teh občinah skoraj nemogoče izpolniti. Strategijo bo za občine pripravil Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica v sodelovanju z delovno skupino, ki sestoji iz predstavnikov občinski

uprav občin pobudnic in Zavodom za gozdove RS, območna enota Sežana. Občina Komen sicer že ima izdelano strategijo razvoja kmetijstva, ampak z oblikovanjem strategije za širše območje, županije in župani upajo na večji posluš Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS pri pripravi Programa razvoja podeželja za naslednje programsko obdobje, z upoštevanjem specifik kraško-brkinskega prostora.

Tomaž Benko, občinska uprava

Društveno

DIS 1941–1945 KO Komen

Tudi letos smo se spomnili žalostnega dne iz naše preteklosti izpred 74 let, ko so nam požgali domove in nas pregnali v izgnanstvo in begunstvo. In ob tem dodamo komensko

društvo izgnancev vsako leto pripravi spominsko slovesnost, da opomni – vojne nikoli več. Letos je naša osnovna šola samostojno pripravila krasno prireditev s pomembnim sporočilom MIR – SVOBODA.

15. februar je dan, ki je močno zaznamoval naša življenja ter celotno komensko in braniško pokrajino. Zato že od leta 1947 prirejamo spominske prireditve. Takoj po drugi svetovni vojni smo šoloobvezni otroci in mladinci s ponosom pripravljali program in igre, igrali, peli, plesali in pripovedovali. S tem so nadaljevali tudi naši otroci in ta tradicija se nadaljuje še danes, ker imamo osnovno šolo, kulturna društva, godbo, zbor in posameznike, ki skupaj z našim društvom opominjajo – nikoli več vojne. Mlade s tem spodbudimo, da prisluhnejo, kaj so njihovi stari starši doživeli, in tudi sami podajo naprej enako sporočilo. Zakaj vojne, zakaj toliko gorja? Samo vprašamo se lahko, kaj žene te osvajalce, okupatorje brez milosti. Citirala bom besede

slavnostnega govornika župana Marka Bandellija: »Zakaj mora plačati ceno civilno prebivalstvo?«

Po kulturnem programu je sledila predstavitev brošure Primorski izgnanci in interniranci urednice Dore Levpušček, predsednice Društva izgnancev Severne Primorske. Nato je nekaj zgodovinskih dejstev predstavil avtor brošure dr. Cvetko Vidmar, ki si vsekakor zasluži samostojen pogovor ob okrogli mizi.

7. junij je dan slovenskih izgnancev. V letošnjem letu je osnovna šola na našo pobudo ta dan vključila v svoj delovni program. Pripravili bodo športni dan, pohod po poteh požganih vasi in pogovor z izgnanci, da dogodki, ki so jih doživeli stari starši, ne gredo v pozabo, in kot opomin, da se nikoli več ne ponovijo.

Društvo izgnancev KO Komen bo svoj tradicionalni pohod letos, s sodelovanjem vaških skupnosti Komen, Tomačevica, Mali Dol in nepogrešljivim Društvom Komenski Kras 91, organiziralo v nedeljo, 10. junija 2018. K sodelovanju vabimo tudi posameznike,

ki dobro poznajo zgodovino našega Krasa. Omenim naj še, da bo 28. marca 2018 ob 18.00 v kotičku Kulturnega doma Komen občni zbor društva, ki mu bo sledilo druženje. Pomembni del naših srečanj je povezovanje, ohranjanje spomina ter vera, da skupaj verjamemo v temeljno pravico človeštva, pravico živeti v miru in svobodi.

Besedilo: Sabina Godnič,
predsednica DIS 1941–1945 KO Komen
Foto: Mojca Senegačnik in Martina Godnič

TD Brest na sejmu Natura v Ljubljani

Med več kot sto turističnimi društvi iz cele Slovenije se je 3. februarja 2018 na sejmu Natura že desetič predstavilo tudi Turistično društvo Brest Brestovica pri Komnu. Nastopili smo v okviru Turistične zveze Brkini, Kras, Notranjska.

Gospodarsko razstavišče se je za nekaj dni spremenilo v vodnika po turistični ponudbi za doživljanje lepote Slovenije ter po prepletu gastronomskih užitkov in vinskih zgodb.

Na naši stojnici so obiskovalci v sliki in besedi izvedeli vse o delu društva in bili povabljeni na prireditve v Brestovici v letu 2018.

Ni pa bilo šopka zdravilnih zelišč in ne br'stovskega žajblavega in teranovega likerja pa tudi ne dobrot iz domače peči. Obiskovalci naše stojnice letos prvič niso mogli poizkusiti odličnega terana iz Rebulove kleti, pa tudi poslastica, priznani »izpod noža« narezani pravi kraški pršut, je bila zelo pogrešana. Vse naštetje je bilo na dan odhoda v Ljubljano pripravljeno, a je ostalo v Brestovici. Ceste so bile namreč zaradi obilnih snežnih padavin in silovite burje težko prevozne in nevarne.

Je pa Jurij, član TD Brest, ki je pripravil in vodil razgovore na stojnici, odgovoril na mnoga vprašanja obiskovalcev, in sicer: kje je Brestovica pri Komnu, kako se pride v našo vas, kaj še dela naše društvo in podobno. S pomočjo plakatov in odličnega letaka, ki ga je pripravil predsednik TD Brest Stane Švigelj, so bili udeleženci sejma povabljeni na Špargljado, Špargljev pohod, Kolosmico in 21. pohod po sledih soške fronte v Brestovici.

Predstavitelj je bil deležen veliko pohval in čestitk za dobro, a

skromno pripravljeno stojnico društva in predstavljenih projektov in prospekta. Mnogi obiskovalci so nam obljubili, da pridejo v našo vas na dneve prireditev. Še posebej, ker je prinesitelj kupona na letaku obljubljen kozarec najboljšega br'stovskega terana.

Kljub vsem takšnim in drugačnim težavam in zapletom je bilo zanimanje za obisk naše doline in prireditev v letu 2018 veliko.

Jurij se je pogovarjal tudi s člani drugih društev, kako sodelujejo z županom in občino pri promociji turizma. Kar nekaj se jih je pohvalilo, da sodelovanje poteka zelo dobro in da jim to zelo olajša delo v društvu. Na svojih stojnicah so imeli tudi promocijske letake in gradiva o turističnih zanimivostih glavnega kraja in občine.

Dogovorili so se za sodelovanje in na koncu sklenili, da se sejma udeležijo tudi prihodnje leto.

Besedilo: Dragica Smerdelj, TD Brest
Foto: Jurij TD Brest

Kam na počitnice?

V času poletnih počitnic 2018 bodo otroci v organizaciji Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana letovali:

V HRIBIH v sodelovanju z Vrtcem Sežana

- predšolski otroci, ki v letošnjem letu vstopajo v šolo, v Kranjski Gori v štirih izmenah:

1. izmena od 2. do 6. junija 2018 (skupine: Sežana – Sončki; Sežana – Levi; Povir; Tomaj)

2. izmena od 6. do 10. junija 2018 (skupine: Sežana – Kužki; Divača – Sove; Divača – Vetrnice; Dutovlje)

3. izmena od 10. do 14. junija 2018 (skupine: Sežana – Sovice; Komen; Štanjel; Senožeče)

4. izmena od 14. do 18. junija 2018 (skupine: Sežana – Krtki; Hrpelje – Metuljčki; Hrpelje – Čebelice; Materija; Lokev)

S spremljevalkami/ci skupin, ki bodo spremljale/i otroke v Kranjski Gori, boste starši seznanjeni preko obvestil.

NA MORJU

- predšolski otroci, ki v letošnjem letu vstopajo v šolo, in osnovnošolci do 10 leta starosti v Seči pri Portorožu od 9. do 16. junija 2018;

- otroci in mladostniki od 11 leta dalje v Piranu od 28. junija do 4. avgusta 2018

Do koriščenja zdravstvenega regresa za letovanje na morju so tudi letos upravičeni otroci in mladostniki do dopolnjenega 18 leta starosti, če imajo v zdravstveni dokumentaciji zavedeno, da so bili v tekočem letu najmanj dvakrat zaradi bolezni pri zdravniku ali hospitalizirani. Pred prijavo je nujen zdravniški pregled pri osebnem pediatru. Gnečam v ambulantni se bomo najbolje izognili tako, da pediatra obiščemo najkasneje do meseca maja. Nekateri otroci zaradi pomanjkanja finančnih sredstev v družini svojih počitnic ne preživljajo brezskrbno kot ostali vrstniki, zato

si člani društva prizadevamo, da bi bilo čim manj otrok in mladostnikov iz socialno šibkejših družin, ki so prikrajšani za letovanja, in v te namene zbiramo donatorska sredstva. S koriščenjem zdravstvenega regresa, ki ga za letovanje zdravstveno ogroženih otrok namenja ZZSZ, s pomočjo projekta Botrstvo, z donacijami, ki smo jih bili deležni s strani lokalnih donatorjev, podjetja Vina-kras z.o.o Sežana in dobrosrčnih posameznikov Krasa in Brkinov, bomo v letošnjem letu cenejše ali brezplačne počitnice lahko omogočili večjemu številu otrok in mladostnikov iz nespodbudnega socialnega okolja, ki imajo stalno bivališče v občinah naše regije.

Vabimo vas, da tudi vi namenite donacijo po svojih močeh.

Sredstva za letovanje zbiramo celo leto na TRR našega društva št. 03179-10002015 z navedbo sklicne številke: 76052

Otroci vam bodo hvaležni za vsak vaš prispevek!

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana v poletnih počitnicah organizira tudi celodnevno počitniško varstvo ali dopoldanske aktivne delavnice za osnovnošolce v Sežani, Komnu, Divači in Hrpeljah. Termini počitniškega varstva bodo znani v mesecu maju 2018. Vse starše, ki potrebujete organizirano var-

stvo za svoje otroke, prosimo, da nam na elektronski naslov društvo.prijateljev@siol.net čim prej sporočite vaše potrebe in želje glede zelenih terminov počitniškega varstva v Sežani, Divači, Komnu in Hrpeljah.

Informacije in prijavnice o vseh programih dobite na sedežu Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana ali tel. 05 7341486, 05 7301340 ali na spletni strani www.mdpm.si.

Besedilo: Ana Pangos

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

Foto: arhiv društva

Kraške drenovke se ne dajo

Društvo za preprečevanje aterosklerotičnih zapletov Kraški dren iz Sežane, ki deluje že 18 let in šteje več kot 300 članov, ki pridno telovadijo v številnih telovadnih skupinah na Krasu, že dva mandata in pol (10 let) vodi predsednica Ivanka Šuc Celano. Na nedavnem zboru članov 26. januarja na osmici Pri Šuščih na Grahovem Brdu so ob prijetnem druženju in domači hrani ter dobri kapljici, ki jo je pridelal gospodar Marko Mahnič, pregledali opravljeno delo v lanskem letu. Predsednica Šucova je po-

hvalila zvestobo članov društvu v boju za zdrav življenjski slog in k bolj čili starosti. Člani vseh starosti pridno telovadijo preko celega leta, od mlajših pa vse do starejših, tudi nad 80 let. Zaradi nizke cene vavnine so dostopni tudi socialno ogroženim občanom. Pohvalno pa je delo terapevtk in vodij telovadnih skupin. Sodelujejo tudi pri vsakoletni izpeljavi tradicionalne prireditve Za zdrava srca Krasa, ki jo je lani že 23. leto zapored v Hrpeljah organiziralo Društvo za zdravje srca in ožilja s predsednico podružnice za Kras dr. Ljubislavo Škibin. S humorjem je druženje začinila amaterska gledališka igralka Branka Guštin, okrog sto članic pa je zaplesalo ob živi glasbi godca Simona. Z dobro domačo hrano ob domačem kruhu in teranu na osmici Mahnič, ki so jo prvič obiskale, so si izmenjale izkušnje telovadnih skupin. Prav njihove vodje pa so podaljšana roka predsednice Šucove, ki posveča veliko časa in moči, da vse teče tako, kot je treba. Poudarila je tudi, da društvo stopa v korak s časom in razvojem informacijske družbe. Vse telovadne skupine imajo blagajne, opravljajo redne mesečne kontrole opravljenih ur in izplačila potrebnih prispevkov od honorarjev. »Kraški dren mora rasti in kljubovati, kot kljubuje ta naš kraški grmiček, znanilec prihajajoče pomladi,« je še zaključila Šucova.

Besedilo in foto: Olga Knez

Namakalni sistem na igrišču v Komnu

Ob koncu preteklega leta je bila na nogometnem igrišču v Komnu zaključena prva faza (od dveh) izgradnje sodobnega namakalnega sistema z novim namakalnim vozičkom. Izvedena sta bila izkop in postavitve 400 m cevi za vodo in druge potrebne strojne inštalacije. Osnovna napeljava in ustrezni priklonni jaški potekajo okrog celotnega nogometnega igrišča z možnostjo nadgradnje v drugi fazi in avtomatizacije zalivanja. Pričakujemo, da bo v naslednjih letih občina prišla naproti in zadevo uredila z namakanjem preko avtomatskih šob, ki omogočajo najbolj optimalno porabo vode.

Investicija je bila izvedena ob pomoči sredstev iz participatornega

proračuna Občine Komen - razpis »Jaz predlagam« (predlagani projekt je imel drugo najvišjo podporo), donatorjev in prostovoljnega dela članov in simpatizerjev NK Komen.

Besedilo: Adrijan Spačal

Foto: Speedy Rain RM

Slika zalivalnega vozička je simbolična.

Selekcija U9 NK Komen na turnirju v Ilirski Bistrici

Na predbožično soboto preteklega leta je v Ilirski Bistrici v organizaciji NK Bistrice potekal zelo močan mednarodni turnir mlajših selekcij. Na njem so nastopile selekcije iz Slovenije in Hrvaške. Turnirja se je na posebno povabilo organizatorjev udeležila tudi selekcija U9 NK Komen, to so otroci letnika 2009 in mlajši, pod

vodstvom trenerja Zdravka Milinkovića. Naši so bili izžrebani v zelo močno skupino, v kateri so nastopile še ekipe NK Tabor Sežana, MNK Izola in NK Krško. Rezultat niti ni bil pomemben, najbolj pomembno je, da so naši otroci prikazali zelo dobro igro, veliko znanja in borbenosti. Na tribunah velja pohvaliti starše otrok za bučno navijanje. S tem nastopom in prikazanim smo v klubu dobili potrditev, da smo na pravi poti in da otroci poleg športnih lastnosti razvijajo tudi osebnostne, kot so motiviranost, čustvena stabilnost, postavljanje ciljev ...

Zima se počasi poslavlja in pred nami je pomladanski del sezone. Trenutno treningi Mladinske nogometne šole Komen potekajo v telovadnici OŠ v Komnu, toda kaj kmalu se bomo vrnili na zunanje igrišče. Še vedno pa se nam lahko pridružite, za vse informacije lahko pokličete telefonski številki 031569970 (Peter) in 041394347 (Adrijan) ali nam pišete na elektronski naslov mladi.nkkomen@gmail.com.

Besedilo: Adrijan Spačal

Foto: Nataša Lozej

Otrok svetovni prvak

Za pisanje tega članka me je vzpodbudila kolumna športnega psihologa prof. dr. Mateja Tuška, ki je bila objavljena pred nekaj leti v enem od slovenskih dnevnikov. Vsi, ki na kakršen koli način delamo v športnih klubih, se velikokrat srečujemo s takimi vprašanji. Citiram del zapisa prof. dr. Mateja Tuška: »Tipična želja mnogih staršev, ki pridejo do mene, je, da testiram njihovega otroka in povem ali se splača vlagati vanj. Rečem jim, da mi ga ni treba testirati, le povejte, kaj boste vlagali in kaj želite v zameno. Če želite v zameno svetovnega prvaka, ne vlagajte raje nič, ker je verjetnost kot za zadetek na loteriji. Če pa želite vzgojiti zdravega in stabilnega človeka, ki dobi delovne navade in zna prenašati stres, potem vlagajte, kot le zmorete. A bodite realni. Vlagate lahko ljubezen, čas, tudi denar, a ne tako, da bi se morali vsemu v življenju odreči. Ker bo potem pritisk na otroka tako velik, da ne bo zmogel. Razumem stiske staršev, a v osnovi bi morali starši otroke vpeljati v šport zaradi razvoja osebnostnih lastnosti, kot so motiviranost,

čustvena stabilnost, postavljanje ciljev ... Potem bodo lahko zadovoljni, tudi če športnih rezultatov ne bo. Otroci bo lahko zadovoljeni, da se je veliko naučili in se dobro imeli, ni pa škodljivih stvari, kot so alkohol, kajenje, droge.«

Povedati je potrebno, da se otroci vključeni v šport naučijo delovnih navad, ki jih šolski sistem ne razvija v tolikšni meri, delajo več, zato dobivajo izkušnje, se soočajo s stresom, pridobivajo številne kompetence, ki jih šolski sistem ne razvija. Zagotovo imajo boljše izhodišče kot tisti, ki se s tem ne ukvarjajo, zato je spodbujanje različnih športnih aktivnosti dobrodošlo. Če otrok nekaj rad počne, bo v to vložil bistveno več energije kot v nekaj, kar je obvezno.

Besedilo: Adrijan Spačal

Vir: Nedeljski dnevnik, prof. dr. Matej Tušek

<https://www.dnevnik.si>, Prostor mora biti tudi za povprečne, prof. dr. Matej Tušek

ŠKD Kras v polnem tekmovalnem ritmu

Splošna košarkarska evforija, ki je preteklo jesen zajela športno Slovenijo, je skupaj z našimi promocijskimi dejavnostmi in dobrem delu močno vplivala tudi na naše košarkarsko društvo. Število trenirajočih otrok se je tako bistveno povečalo ter preseglo vsa naša pričakovanja. Poleg številčnosti pa je za razvoj košarke pomembna tudi kvaliteta samih treningov. Da se dobro dela in da se nam za rezultate v prihodnje najbrž ni potrebno posebej bati, je videti tako pri ekipah, ki nastopajo v tekmovanjih pod okriljem Košarkarske zveze Slovenije (ekipi U13, U17), kakor tudi pri ostalih, ki nastopajo v notranjsko-primorski ligi (ekipe U8, U9, U11). Kljub nekaterim res lepim igram in zmagam je za vse mlade vseeno to le krstna tekmovalna sezona, zato »čudežev« na kratek rok ne gre pričakovati. Smo pa lahko v dobršni meri s trenutnim lastnim razvojem in pogoji za delo zadovoljni. Športna dvorana v Dornberku namreč nudi pogoje za treninge in tekmovanja, ki se jih ne bi sramovalo nobeno »večje« košarkarsko društvo ali klub, marsikdo nam jih po prvem obisku pošteno zavida. Športna dvorana v Komnu, naši matični občini, je žal del neke druge zgodbe. Poleg vseh uradnih ligaških tekmovanj, ki se jih naše ekipe tekom leta redno udeležujejo, bomo tudi v letošnji sezoni sodelovali na turnirjih košarke, namenjenih mladim. Decembra 2017 smo s štirimi ekipami tekmovali na Sončkovem dnevu – turnir košarke za mlade v Novi Gorici, ki se ga je udeležilo več kot 1200 mladih košarkarjev. Tam se nam je poleg naših najmlajših prvič predstavila tudi ekipa deklet ŠKD Kras. V aprilu 2018 fante iz ekipe U15 čaka ponovno gostovanje na turnirju v francoskem mestecu Saint Claude, poleti pa za vse mlade košarkarje pripravljamo košarkarska kampa na otoku Lošinj in Umagu. Pred nami je še zaključek letošnje tekmovalne sezone in priprave na naslednjo. Glede na predvidene ekipe, ki bodo vključene v ura-

dna tekmovanja v naslednji sezoni, bo trenerska mesta potrebno kadrovsko okrepiti. Organizacijsko smo do sedaj že marsikaj postorili, a obenem se zavedamo, da nas čaka še mnogo dela. Če pa zavrtimo čas za dobro leto nazaj in pomislimo, kje smo bili takrat, nam tudi to najbrž ne bo težko.

Besedilo: Rajko Kralj
Foto: Jaka Jančar

Prvih šest mesecev Športne zveze Komen

Če se danes ozremo nazaj, lahko mirne duše rečemo, da je bila ustanovitev Športne zveze Komen pred dobrimi šestimi meseci za razvoj športa in rekreacije v naši lokalni skupnosti prava odločitev. S povezanostjo in sodelovanjem tako lažje zastopamo naše skupne interese, se prijavljamo na razpise ter smo pri mnogih projektih enakopraven partner. Vseh skupnih idej in načrtov nam v tem kratkem času sicer ni uspelo uresničiti, tudi zaradi naše aktivne vloge v športnih društvih ter zamudnega administrativnega dela, ki žal sodi zraven. Kljub vsemu pa smo poleg sodelovanja pri organizaciji 1. Mini olimpijade v občini Komen ter Evropskemu tednu športa v preteklih mesecih bili aktivni tudi pri:

- Skupni podpori športnih društev Vaški skupnosti Štanjel za ohranitev igrišča pri Zadružnem domu Štanjel - namera po spremembi namembnosti igrišča v parkirišče;
- Podrobni analizi in mnenju glede občinskih proračunskih sredstev namenjenih športu in rekreaciji v letu 2018 poslanem županu, podžupanu ter vsem občinskim svetnikom Občine Komen;
- Vložitvi vloge za polnopravno članstvo v OKS-ZŠZ;
- Sodelovanju v komisiji pri izbiri športnikov in športnih delavcev za priznanja na prireditvi Športnik Krasa in Brkinov 2017;
- Prijavi na razpis Fundacije za šport 2018 s tremi športnimi programi;
- Sodelovanju pri izpeljavi Letnega programa športa v Občini Komen.

O skupnem možnem sodelovanju so stekli pogovorih tudi z Javnim zavodom Komenski Kras, kjer se vsem nam, ob pravem pristopu, ponujajo obojestranske priložnosti pri razvoju tako kulturnega kot športnega turizma.

A brez zavedanja lokalne skupnosti in njihovih izvoljenih predstavnikov o pomenu in koristnosti športa in rekreacije za svoje občane v prihodnje najbrž ne bo šlo. Sredstva, ki jih Občina Komen letos namenja športu in rekreaciji, so od ustanovitve

občine najmanjša do sedaj, v slovenskem merilu pa po obsegu sodijo skoraj na dno lestvice.* O primerljivosti s sosednjimi primorskimi občinami ne moremo niti govoriti, zato pa lažje potegnemo vzporednice z občinami iz vzhodnega dela države. Tako se še vedno v veliki večini največji delež stroškov delovanja društev prelaga na pleča staršev in sponzorjev, ki z vadninami in donacijami mladim sploh omogočajo športno udejstvovanje. Poleg pičlih sredstev je marsikje slabo urejeno ali nedorečeno tudi upravljanje športnih objektov, da o zastarelosti ključnih športnih objektov v občini ne govorimo.

Trenutno stanje v športu, pa tudi kulturi in še kje je dejansko ogledalo dosedanjega (ne) dela in najbrž lastnih (ne) interesov izvoljenih predstavnikov občine. Šport in rekreacija, pa tudi ostale družbene dejavnosti so se očitno znašle na napačni strani razvojne strategije lokalne skupnosti, ki sploh v zadnjem obdobju, tako kot marsikje drugod, pospešeno stavi izključno na izgradnjo in posodobitev infrastrukture, seveda ne športne. Poglavitna osnovna vloga občine je tako z zanemarjanjem interesov lastnih občanov pod velikim vprašajem.

Pa vendar, gremo naprej, saj za jamranje niti nimamo časa! Kdor se oziroma se je, največkrat prostovoljno, ukvarjal z organizacijo v športu ali čem drugim, dobro ve, koliko »udarniškega« dela je za uspešno delovanje društev sploh potrebno vložiti. Pri oddaji športnih programov na razpis Fundacije za šport smo morali med drugim tudi natančno prešteti vse aktivne člane vseh šestih društev, ki so vključena v Športno zvezo Komen. Številka, do katere smo prišli, je presenetila tudi nas: 663 članov, v veliki večini iz občine Komen! To štejeemo kot dober temelj za nadaljnji razvoj in obenem vabimo še ostala društva, ki v sodelovanju vidijo dolgoročen interes, da se nam pridružijo. Več nas bo, močnejši bomo!

*Zavod za šport RS Planica: Šport v številkah/Pregled športa v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2012 do 2017, številka 1/2017

Besedilo: Športna zveza Komen

Namazi in zmote prehranjevanja z botanikom mag. Stipetom Hećimovićem

Botanik mag. Stipe Hećimović, ki se je pred skoraj tremi desetletji z Like preselil na Goriško in že 27 let predava in vodi delavnice o zdravem načinu življenja, je že nekaj let predavatelj na Univerzi za tretje življenjsko obdobje Kras, ki deluje pod vodstvom predsednice Nadje Mislej Božič.

21. decembra 2017 je niz predavanj in delavnic na temo Kulinarika z zelišči sklenil na Štrekljevi domačiji v Gorjanskem, kjer so se slušatelji posvetili predavanju Zablude prehranjevanja in se udeležili delavnice o namazih. Poudaril je, da sta največji zablodi pri prehranjevanju količina in pogostost hranjenja. Na delavnici so pripravili nekaj namazov primernih za zimske dni, kot so namaz iz sezama, iz sončničnih semen, čičerike idr. Taki namazi, pripravljeni iz ekološko pridelane hrane, imajo veliko biološko vrednost za zdravje. So satvična hrana in po obroku le-teh ne bomo utrujeni in zaspani, saj imajo veliko encimov. »Zakaj je

Kitajcev največ na svet? Kitajska je prva kultura, ki že več kot tisoč let pozna kalčke, ki jih uvajajo v svojo prehrano, saj je veliko lažje jesti živo hrano, za katero ni potrebno pripravljati ognja in je kuhati. Kalčki pa imajo tudi veliko encimov. Vsak obrok naj vsebuje tudi nekaj digestivnega. Na Krasu je to pol kozarčka rdečega vina – terana,« priporoča mag. Hečimović. Predavatelj je med drugim predstavil vse tri živčne sisteme, ki krmilijo naš organizem, in postregel s številnimi nasveti, kako si z zdravo prehrano okrepiti zdravje in se izogniti številnim boleznim sodobnega časa. Tako je med drugim izpostavil prehranjevanje s svežo zelenjavo in sadjem čez dan, zvečer pa priporoča kuhani obrok. Iz prehrane naj bi črtali belo moko, bel sladkor, sol in še marsikaj, kar obremenjuje in slabi naš organizem ter ga dela bolnega. Tudi sam se je že več desetletij odrekel mesu in kravjemu mleku z mlečnimi izdelki.

Besedilo in foto: Olga Knez

Moj vrt – moje zdravje v sklopu šestih srečanj z Mauro Arh

Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras je pričela v januarju z dobro obiskanimi predavanji na temo Moj vrt – moje zdravje, ki so imela za vsako srečanje v Štrekljevi domačiji v Gorjanskem tudi podteme: Kako izbrati pravo seme za moj vrt in izmenjava semen; Zemlja, kompost, načrt vrta; Koledar, kolobar in priprava zemlje na setev; Sejanje in sajenje vrtnin, škodljivci in bolezni ter zaščita in Zelišča in začimbe v vrtu ter pleveli okrog našega doma.

Mentorica Maura Arh iz Šempetra pri Gorici, po izobrazbi ekonomistka in prof. angleškega jezika in književnosti, je v svojem življenju pridobivala praktična znanja na domači vrtnariji in kmetiji ter v tujini, teoretična pa na številnih neformalnih izobraževanjih, med drugim je tudi članica goriške Ajde. Številne informacije je strnila v prizadevanje, da obudimo dosedanja, tradicionalna znanja in vedenja ter jih oplemenitimo z novimi spoznanji o pomenu zemlje, vode, semena in samooskrbe na podlagi ekološkega, biodinamičnega, sonaravnega kmetovanja za zdravje človeka. Ni še dolgo za nami proglašeno mednarodno leto prsti (2015), ki vse glasneje odzvanja v prizadevanjih za rodnost tal za prehransko varnost človeštva in za prilagoditev klimatskim spremembam v najožjem okolju. Vse to je za vsakogar izmed nas resničnost, ki jo živimo.

Kaj pomeni spoštljiv odnos do zemlje? Rahljanje, ne obračanje zemlje, zato da zemlja diha, izpuhteva ogljikov dioksid in nadomesti nasičen zrak s kisikom. Lastna zemlja in spoštljiv odnos do nje je osnovni pogoj za prehransko samostojnost in neodvisnost. Pravo nasprotje je industrijsko kmetijstvo s težko mehanizacijo, kemičnimi gnojili, pesticidi, semeni hibridov kulturnih rastlin in monokulturami, ko postaja zemlja vse bolj zbita in mrtva. Nihče od nas si ne želi postati lačen suženj korporacij. Ali drugače povedano: osnova človekovega zdravja je prehrana z rastlinami iz prsti, za katero zmoremo poskrbeti, da ostane zdrava. Znana je izjava, ki jo pripisujemo Hipokratu: Hrana naj bo vaše zdravilo. In za pridelavo hrane potrebujemo

približno 500 kvadratnih metrov na družinskega člana za celoletno oskrbo ali za štiričlansko družino 2000.

Zanimiv je pogled ekonomistke, ki meni, da če en evro prihranimo na dan, ker nabiramo zelenjavo iz vrta, pomeni v letu 365 evrov, razen tega, da **prišparamo**, poskrbimo z gibanjem na soncu in v naravi ter zadovoljstvom in veseljem ob delu tudi za zdravje.

Maura Arh se je zaustavila ob tem, kako pridelati na lastnem vrtu ali na balkonu zdravo zelenjavo in sadje za lastne potrebe brez uporabe kemije in kako povečati vitalnost zemlje, kako izdelamo zaščitna sredstva proti škodljivcem in boleznim, upoštevamo klimatske spremembe in se jim prilagajamo, kako pridelamo sadike za vrt, vzgojimo svoja domača semena starih sort in svoja zelišča ...

Spoznali smo načine shranjevanja hrane za zimo in pravilne priprave, da bo ohranjala naše zdravje in zdravje cele družine. Učili smo se uporabi zdravih zelišč tako za vrt (škropiva in gnojila) kot v kuhinji (začimbe) in prepoznali njihove zdravilne lastnosti. Ob vsem tem smo bili deležni množice praktičnih nasvetov in odgovorov na naša vprašanja.

Mentorica se je dotaknila tudi pravilne izbire zdrave hrane v trgovini in opozorila, da naj ne nasedamo "akcijam". Poskrbimo, da bomo motivirali svoje otroke in vnuke, da posegajo po zdravi naravni hrani, ki ohranja zdravje in vitalnost telesa.

Letošnja srečanja z Mauro Arh in udeleženci širšega Krasa, Goriške in Obale so dragocena izkušnja izmenjave znanj in spodbuda, da razmišljamo in smo ljubeznivi do sebe. Ob tem nam zagotovo odpira poglede dragocena knjiga Antona Komata *Zemlja, voda, seme*.

Besedilo: Nadja Mislej Božič

Delavnica Od kaljenja do uporabe kalčkov z biologom Stipetom Hećimovićem

Kalčki so bogat naravni vir vitaminov in mineralov. Uživanje le-teh je še zlasti priporočeno v zimskem in spomladanskem času, ko primanjkuje sveže domače zelenjave z domačega vrta. Prav tako jih lahko brez težav vzgajamo sami. Tako je 18. januarja v sklopu predavanj o zdravi prehrani dejal biolog mag. Stipe Hećimović.

Na predavanju in delavnici z naslovom Od kaljenja do upora-

be kalčkov so se udeleženci, med njimi je bila tudi predsednica kraške tretje univerze Nadja Mislej Božič, seznanili s procesom kaljenja užitnih semen, o samem postopku in dogajanju v kalčku v času kaljenja, o praktični uporabi kalčkov v prehrani ter o nevarnosti razstrupljevalne krize.

Semena v času kaljenja spreminjajo svojo sestavo in so lažje prebavljiva ter bogatejša na encimih, beljakovine se pretvorijo v aminokisline, ogljikovi hidrati pa v preproste sladkorje, maščobe v maščobne kisline. Prav tako jih brez težav sami vzgojimo doma, na okenski polici ali kuhinjskem pultu. Kaljenje kalčkov doma je zelo poceni. Kalimo lahko različna semena (sončnično seme, sezam, lan, mandeljne, ajdo, krešo, redkev, rukolo, alfa alfa, krešo, redkev, brokoli idr.), žita (pšenico, rž, ječmen, riž, oves..) in stročnice (čičeriko, lečo, fižol mungo idr.).

So odlično dopolnilo k naši prehrani, pomagajo pri razstrupljanju telesa in odpravljajo zakisanje telesa. Skratka, so biološko polnovredna hrana. Hrano obogatijo še zlasti pozimi, ko primanjkuje kvalitetne zelenjave. Uživamo jih surove v solatah, namazih, smutijih ter kot dodatek kuhanim jedem.

Besedilo in foto: Olga Knez

Nekaj misli o delu v Medobčinskem društvu invalidov Sežana

Člani Medobčinskega društva invalidov Sežana so se 23. Decembra 2017 še zadnjič v letu 2017 zbrali na Kmečkem turizmu Hudičevce. Prisotnih je bilo 71 članov, tako da so potrebovali dve prevozni sredstvi. Manjši avtobus je začel vožnjo v Materiji, peljal je skozi Divačo mimo Sežane do Hudičevca. Drugi avtobus je začel vožnjo v Gorjanskem, nadaljeval pot skozi Komen, Štanjel, Sežano do Hudičevca. To, da se je prijavilo tako veliko število članov, nam dokazuje, da se radi družijo in da so taka druženja zelo pomembna za izmenjavo mnenj in razvedrilo. Marsikomu pomeni druženje pred novim letom edino sprostitev in zabavo pred prihajajočimi prazniki.

Ne smemo se pritoževati tudi nad drugimi organiziranimi dejavnostmi, ki se jih naši člani radi udeležijo po svojih zmožnostih in počutju.

Za težje invalide smo 30. septembra organizirali piknik pri Novakovem mlinu pri Ilirski Bistrici. Ob prihodu nas je že čakal gospodar, ki nam je povedal zgodovino mлина in kako so se odločili, da ohranijo kulturno dediščino, saj je hiša stara več kot sto let, mlin pa počasi obnavlja. Na tem kraju lahko občutiš pozitivno energijo, mir in spokojnost, si daleč od civilizacije, k vsemu temu doprinese tudi reka Reka, ki teče ob robu posestva. Po kosilu so vsi člani sodelovali pri družabni igri tombola. Vsi, ki so zmagovali, so dobili za nagrado ročna dela, ki so jih

izdelale članice, ki obiskujejo delavnico ročnih del. Ob vračanju domov smo se počutili živahni in polni pozitivne energije. V našem društvu imamo še druge dejavnosti, več o tem pa prihodnjič.

Besedilo: Jelica Grmek

Foto: Jože Valečič

Dr. Ljubislava Škibin že četrti mandat na čelu kraške podružnice Društva za zdravje srca in ožilja

Okrog 120 članov kraške podružnice Društva za zdravje srca in ožilja bo že četrti mandat vodila dosedanja predsednica dr. Ljubislava Škibin, ki že 12 let vodi društvo, ki prav v letošnjem letu praznuje 25-letnico svojega uspešnega delovanja. Tako so odločili zbrani na volilnem zboru članov, ki se je odvijal 24. februarja v hotelu Prunk v Sežani. Sicer pa so člani prisluhnili poročilu o opravljenem lanskoletnem delu in sprejeli program dela za letošnje leto ter izvolili nove organe društva.

»Kot glavne aktivnosti v društvu izvajamo pohode, predavanja, meritve dejavnikov tveganja, poznani pa smo tudi po tradicionalni prireditvi Za zdrava srca Krasa. Vsako tretjo nedeljo v mesecu prirejamo redne pohode, ki se jih udeležijo čedalje več pohodnikov, kar je zelo pohvalno, saj s tem udeleženci skrbijo za zdrav življenjski slog in svoje zdravje. Pohodi niso namenjeni samo našim članom, ampak se nam lahko pridruži tudi drugi. Tako smo lani šli na pohod po Napoleonovi poti od Opčin do Proseka, se iz Temnice povzpeli na Sv. Ambrož in Trstelj, zanimivi so bili pohodi v Gornji Branici, okrog Lipice ter po kraškem robu nad Črnim Kalom. Prvič smo se junija podali po Senadolski dolini iz Senadolic po robu doline do Čebulovice. Spoznavali smo učno pot v Hrpeljah. Ob svetovnem dnevu srca organiziramo tradicionalni pohod iz Vilenice na Stari Tabor, opravljamo pa tudi meritve in svetovanja pred pohodom, po pohodu pa si ogledamo jamo Vilenico. Iz Rodika smo se podali na vzpetino Ajdovščina in okolico. Poučen pa je bil tudi pohod iz Sežane do Bazovice z ogledom naravoslovnega centra. Ob sežanskem občinskem prazniku s Športnim društvom Kraški tekači ob teku in pohodu izvajamo brezplačne meritve in svetovanja. Že četrto leto smo sodelovali na Tednu športa na Krasu v okviru projekta Razgibajmo življenje z brezplačnimi meritvami gleženjskega indeksa in sladkorja ter kisika v krvi,« je poudarila Škibinova, ko je predstavila vse načrtovane pohode, ki so jih izvedli v preteklem letu.

Tokrat je bila že 23. tradicionalna kulturno-umetniška in zdravstvena prireditev »Z razumom, pesmijo in plesom za zdrava srca Krasa in Brkinov« v Hrpeljah. Medtem ko je prireditev kar 20 let potekala v Sežani, so se v društvu odločili, da jo organizirajo vsakič v drugi kraško-brkinski občini. Tokrat je več kot sto nastopajočih in prostovoljcev sprejela županja Občine Hrpelje - Kozina Saša Likavec Svetelšek in jim zaželela dobrodošlico. Seveda pa so kraški srčniki kot že nekaj let do sedaj k organizaciji prireditve povabili Kraški dren, Društvo diabetikov (ki je žal z novim letom prenehalo delovati), Medobčinsko društvo invalidov in Območno združenje RK Sežana. Ob tem je Škibinova povabila sladkorne bolnike, da se vključijo v njihovo društvo.

V društvu so izvedli tudi nekaj preventivnih predavanj, ki so jih združili z meritvami gleženjskega indeksa z aparatom, ki so ga kupili v letu 2014. V letošnjem letu pa nameravajo prostovoljne

prispevke, ki so jih dobili na prireditvi Za zdrava srca Krasa in Brkinov, nameniti za nakup mize za izvajanje meritev gleženjskega indeksa. Pohvalijo se lahko, da so v enem dnevu na omenjeni tradicionalni proslavi dobili kar 13 novih članov, ki bodo kot preostali za 13 evrov letne članarine redno prejemali društveno glasilo.

Dobro sprejete so bile tudi predstavitve potovanja po 800 km dolgi Camino poti po Španiji, ki sta jo v enem mesecu v letu 2016 prehodila dr. Škibinova in njen sin Amadej. Predavanje, ki sta ga ob izredno slikovitih fotografijah naslovila »Na poti nisi nikoli sam«, sta nadgradila s promocijo zdravega življenjskega stila, predvsem gibanja. V letu 2017 sta prehodila tudi slovensko Jakobovo pot in tako se sedmim predstavitev v lanskem letu obeta še nekaj predstavitev in primerjav španske in slovenske Jakobove poti. Številni obiskovalci so jima bili hvaležni za podano pohodniško izkušnjo.

V društvu so ponosni tudi na veliko število prostovoljcev, ki so v lanskem letu opravili za okrog 450 prostovoljnih ur, kar so ovrednotili na več kot 4.500 evrov. Dobro delo kraških srčnikov je pohvalil tudi podpredsednik slovenskega Društva za zdravje srca in ožilja Franc Zalar. Slovensko društvo za srce ima okrog 10 tisoč članov v 10 podružnicah, na Kras pa je še posebej navezan prim. dr. Boris Cibic, častni predsednik slovenskega društva, rojen leta 1921 na Proseku.

Opravili so tudi volitve novih organov društva in se zahvalili dosednji predsednici dr. Škibinovi, ki je tri mandatna obdobja uspešno in nesebično vodila sežansko društvo za srce, in ji izrekli ponovno zaupanje še za štiri leta. Za podpredsednika društva pa so imenovali tajnika Iztoka Čebohina. S šopkom rož se je v imenu vseh navzočih za njeno potrpežljivo delo zahvalil Pavel Čurman iz Boljunca, ki je skupaj z Olgo Knez zastopal kraško podružnico Društva za zdravje srca in ožilja na redni skupščini društva 14. marca v Ljubljani.

Besedilo in foto: Olga Knez

Povezani z umetnostjo in kulinariko ter hvaležni med prazniki

Zadnja leta smo v Gornji Branici vzpostavili več tradicionalnih druženj vaščanov v vaškem domu.

V spomladanskem času organiziramo čistilno akcijo, kjer očistimo strugi hudournika Raše in Branice ter okolico občinske poti ter vse javne površine. Veseli nas, da se na čistilno akcijo odzovejo domačini (v povprečju 25 udeležencev) in tudi priseljenci v dolino Branice, predvsem pa smo veseli udeležbe najmlajših vaščanov, saj tako z dobrim vzgledom vzgajamo naš podmladek in nam za urejenost in čistočo bivalnega okolja ni skrbeti. V tem letu bomo tudi organizirali čistilno akcijo, tokrat pa pričakujemo, da nam bo občina priskočila nasproti pri nabavi okrepčila za vse udeležence čistilne akcije.

Že peto leto zapored smo v letu 2017 organizirali prvomajski pohod po obronkih doline Branice. Člani vaškega odbora poskrbimo za organizacijo ter vodenje po različnih trasah, s katerimi obkrožimo dolino Branice. Vsako leto je več udeležencev iz drugih občin, le-ti pa se prepustijo strokovnemu vodstvu domačina Štefana Čehovina, ki vsakoletni pohod vodi in obogati z znanjem o lokalnih znamenitostih in posebnostih. Tudi v letošnjem letu se bomo prepustili njegovemu strokovnemu vodenju. V preteklem letu so za prijetno vzdušje in poskočen štart poskrbeli člani PO Komen, ki so nam zaigrali prvomajsko budnico pred vaškim domom, za kar se jim ponovno zahvaljujemo.

V zimskem času se vaščani srečamo ob dnevu zavetnice župnije, svete Katarine, ki goduje 25. novembra, ter na božični večer po sveti maši. Kot se za slovenski prostor spodobi, šagro tradicionalno obeležimo s pogostitvijo domačih štrukljev. Do letošnje jeseni so štruklje pripravljali v Hiši posebne Sorte, lani pa sta znanje in veščine združili družini Samec in Gregorič ter pripravili odlične domače štruklje, s katerimi smo v vaškem domu postregli vaščane.

17. decembra smo v cerkvi sv. Katarine gostili MPZ Jepa – Baško jezero. Koroški pevci, ki že več let skrbno gojijo slovensko ljudsko in umetnostno pesem, so nam s programom iz zakladnice slovenske sakralne glasbe popestrili in v veselje vsem prisotnim obogatili nedeljsko bogoslužje.

Ravno tako smo na sveti večer v cerkvi sv. Katarine pri polnočnici gostili žensko pevsko skupino KD Karla Štreklja, ki je skupaj z braniškimi pevkami zapela splet starih koledniških božičnih pesmi. Po polnočnici smo se zbrali v vaškem

domu, kjer smo skupaj z gospodinjami iz Gornje Branice pripravili okusno pogostitev za vaščane ter razstavo umetniških del treh domačink. Svoja umetniška dela so na ogled postavile slikarka Dora Čehovin Jež ter gospa Emilija Košuta in njena vnukinja Dajana Pavlič, ki sta razstavili svoja klekljana in vezana ročna dela. V prazničnem duhu smo se ob umetnosti ročnih del, kulinarike in tradicije vaščani podružili in poklepetali, ob seveda neizmerno okusnih domačih poticah in toplem čaju. Veseli nas, da se znamo še vedno povezati in si vzeti čas tudi za

sovaščane, predvsem pa smo hvaležni in se ob tej priložnosti zahvaljujemo vsem, ki pripomorejo k uresničitvi teh dogodkov, zahvaljujemo se tudi vsem, ki pripomorejo s svojim časom in delom k skrbi in urejanju naše doline Branice, saj smo zadnja leta s skupnimi močmi estetsko uredili okolico cerkve in vaškega doma.

V prazničnih dneh gre zahvala vsem pridnim gospodinjam, ki si vzamejo čas in z nami podelijo okusne hišne recepture, ter

zakoncema Mitju in Cirili Pirnat, ki vsako leto pripomoreta k uresničitvi družabnih dogodkov. Zahvaljujemo se tudi letošnjim razstavljalcam, da so nam v teh prazničnih dneh odkrile svoje svetove.

Besedilo: VO Gornja Branica

Foto: Alenka Sorta

Iz šolskih klopi

Mag. Jani Prgić - njegova in naša pot do odličnosti

Mag. Jani Prgić, strokovnjak za šolsko in vrstniško mediacijo, trener NLP in NLP Coach je mož številnih poklicev, znanj in nešteti izkušenj, ki jih po slovenskih šolah in podjetjih rad deli s tistimi, ki ga za to zaprosijo. V šolskem letu 2015/16 je bil tako prvič gost tudi na naši šoli. Za učiteljski zbor je pripravil delavnico *Tanka črta odgovornosti* in jo v poznopopoludanskem času predstavil tudi staršem. V delavnici nam je, na njemu značilen-zabaven način, predstavil teme, ki so del našega vsakodnevne življenja in delovanja, razgalil je vedenjske vzorce, s katerimi se tako radi odmaknemo od osebne odgovornosti in prst uperimo na »neodgovorne druge«. Udeleženci delavnice smo imeli edinstveno priložnost priti skozi osebno izkušnjo do razumevanja, kako pomembno je, da se dvignemo iz vloge žrtve v aktivno prevzemanje odgovornosti za rezultate in kakovost svojega dela, kariere, osebnega razvoja in zadovoljstva.

Znanja, ki smo jih pedagoški delavci dobili na delavnici in jih nadgradili s študijem literature, smo vnesli tudi v prakso, saj je ena izmed prioritete našega vzgojnega delovanja tudi razvijanje odgovornosti pri zaupani nam mladini. Pri tem smo si prizadevali v maksimalni meri učiti mlade odzivanja na probleme na konstruktiven način. Spodbujeni in opogumljeni s pozitivnimi izkušnjami, za-

vedajoč se dejstva, da se učenje nikoli ne neha, smo mag. Prgića na šolo povabili tudi v poletnih počitnicah šol. leta 2016/2017. V dopoldanski delavnici smo spoznavali vrednote, po katerih delujejo odlični posamezniki. In ja, izvedeli smo, kaj g. Prgiću sploh pomeni odličnost. Ta zagotovo ni enaka popolnosti, pač pa pomeni maksimalno razvijanje lastnih potencialov in talentov. Kakšno olajšanje in kakšno neskončno polje delovanja! V tednu otroka (oktober) smo delavnice 8 krogov odličnosti izvedli v vseh razredih. Skozi gibanje, kretanje (asociativno učenje), poslušanje in ustvarjanje s pomočjo umišljenih in še kako aktualnih situacij, smo učencem približali življenjsko pomembne vsebine in se skupaj z njimi učili uspešnega odzivanja nanje. Pri razrednih urah se na elemente odličnosti velikokrat spomnimo in urimo vrline ter jih ohranjamo žive v skladu s sugestopedologijo, o čemer pričajo tudi zapisi na naših stopnicah.

Besedilo: Nives Cek, ravnateljica

Foto: Vojko Franetič

Čarobni december

V našem vrtcu se je v decembru vse vrtelo okrog kapic. Tako smo jelko okrasili s kapicami, ki so jih izdelali starejši otroci, mlajši pa so iz slanega testa naredili zvezdice. Čisto vsak dan nas je na hodniku v naši adventni hišici čakalo presenečenje ali naloga, ki smo jo morali opraviti. Tako smo skupaj okrasili jelko in vrtec, izdelovali čestitke, prepevali, plesali, imeli Fit dopoldan v telovadnici. Ogledali smo si predstavlo dijakinje iz srednje šole, obiskala nas je ilustratorka ga. Britta Hoschel in nam predstavila zgodbo o Letečem Leu. S svojim obiskom pa so nas razveselili tudi stari starši. Skupaj smo se igrali in ustvarjali ter preživeli prijetno popoldne. Tako so dnevi tekli in končno smo dočakali obisk dedka Mraza. Tokrat ni imel časa za obisk, ampak nam je darila pustil kar pod jelko. Kako so se jih otroci razveselili, ko so zjutraj prišli. Zadnji dnevi v letu so tako v vrtcu minili ob igri z novimi igračami.

Besedilo: strokovne delavke vrtca
Foto: arhiv Vrtca Štanjel

Obisk v komenski knjižnici

V torek, 6. februarja, je bil za zmajčke prav poseben dan. Z avto-busom smo se odpeljali v Komen in obiskali knjižnico. Tu nas je že čakala knjižničarka Marija Umek in nam ob ogledu knjižnice povedala veliko zanimivih in poučnih stvari. Najbolj nam je bil všeč otroški oddelek, v katerem smo se igrali in si izbirali slikanice. Všeč so nam bili tudi zmaji, ki krasijo police v tem oddelku. Super je bilo, ko smo si sami izbrano knjigo označili in odnesli s seboj v vrtec. V vrtcu se bomo igrali igro knjižnica in poslušali

pravljice vsak dan pred počitkom.

Izjave otrok:

- všeč mi je bilo, ko smo gledali fotografije,
- dopadle so se mi fotografije in zmajčki,

- ko je govorila knjižničarka,
- ko smo dali knjige pod rdečo lučko,
- ko smo se peljali z avtobusom,
- avtobus je bil lep.

Nad obiskom smo bili navdušeni vsi in obljubili, da bomo še

večkrat prišli v knjižnico skupaj s starši. Pravo doživetje pa je bila tudi vožnja z avtobusom.

Besedilo: Marija Saksida in Denis Lemut

Foto: Marija Saksida

Tralala hopsasa

Tralala, hopsasa, pustne smo šeme, tralala, hopsasa, nič nismo lene.

Tako je že teden pred pustom odmevalo po našem vrtcu, kajti priprave na najbolj norčav dan v letu so bile v polnem teku. Peli smo pesmi, izdelovali maske in instrumente, se šemili ...

Končno smo dočakali pustni torek, ko so naš vrtec napolnili su-

per junaki, miške in druge živali, princeske, policaji in gasilci, Pike nogavičke ... Skupaj smo se nato odpravili ven odganjat zimo. Upamo, da nam je uspelo.

Besedilo: Katarina Černigoj in Bojana Trebec

Foto: arhiv Vrtca Štanjel

Kulturni praznik v Vrtcu Komen

»Od nekde lepé so Ljubljanke slovele,
al lepši od Urške bilo ni nobene./.../«

Na dan kulturnega praznika nas je letos obiskala prav posebna gospodična v lepi, svečani obleki. Primičeva Julija nam je zaupala kar nekaj zanimiv stvari o svoji nesojeni ljubezni, našem največjem slovenskem pesniku, Francetu Prešernu.

Povedala nam je, da je otrokom rad delil suhe fige, zakaj je napisal pesem o Povodnem možu in kako sta se z Julijo zaljubljeno spogledovala. Vse zgodbe in pesmi pa je v celoto zaokrožila glasba učencev Glasbene šole Komen. Zato se ob tej priliki iskreno zahvaljujemo knjižničarki g. Mariji Umek in Glasbeni šoli Komen za prijetno in s kulturo zaznamovano dopoldne.

Besedilo in foto:
Karmen Antičič

Aktivnosti EDEN se nadaljujejo tudi v letu 2018

V preteklem letu je Kras prejel naziv finalist Evropske destinacije odličnosti, kar nam je ponovno prineslo še dodatne izzive. V januarju smo se tako predstavniki Javnega zavoda Komenski Kras udeležili prvega sestanka vseh destinacij EDEN v Sloveniji, ki je potekal v Kopru. Na sestanku smo najprej vsi prejemniki znaka EDEN 2017 predstavili naše destinacije kot primere dobrih praks, sledilo je predavanje na temo kulturnega turizma in o uporabi fotografije za turistične namene. Na srečanju so bili predstavljeni tudi nove promocijske stene in reklamna stojala, ki smo jih destinacije prejele v uporabo brezplačno. Za vodilni motiv Krasa smo izbrali fotografijo Kraške hiše v Štanjelu, ki smo jo kmalu zatem uporabili na sejmu Natour Alpe-

Adria v Ljubljani. Slovenska turistična organizacija je predstavila tudi promocijski plan aktivnosti, kjer bomo vključene vse EDEN destinacije. Tako bomo v letu 2018 izdelali več kratkih tematskih promocijskih video spotov in visoko resolucijskih fotografij, STO pa bo poskrbel za še izdatnejšo promocijo vseh nas na uradnem slovenskem facebook profilu in uradnem slovenskem turističnem portalu.

Prisotne je nagovoril tudi prof. dr. Janez Bogataj

V pričakovanju pridobitve znaka Slovenia Green

V mesecu januarju letošnjega leta smo skupaj z Zeleno ekipo zaključili prvi del nalog, ki jih je bilo potrebno opraviti, da so lahko zunanji ocenjevalci začeli z ocenjevanjem destinacije Občine Komen za pridobitev znaka Slovenia Green.

Na poti do oddaje zahtevka za ocenitev je bilo potrebno v letu 2017 pridobiti in zbrati podatke o trajnostni turističnega razvoja občine v povezavi z ostalimi področji delovanja občine: destinacijski management, narava in pokrajina, okolje in podnebje, kultura in tradicija ter družbeno-ekonomska situacija. Potrebno je bilo argumentirati oz. odgovoriti na 116 vprašanj in 67 indikatorjev. V okviru pridobivanja podatkov smo izvedli tudi tri ankete med prebivalci in obiskovalci Občine Komen.

Oceno destinacije oz. pridobitev znaka Slovenia Green in njegovo uporabo pričakujemo v mesecu marcu. S pridobitvijo znaka

Slovenia Green pa se delo destinacije ne konča, ampak se šele začne. Pripraviti bo potrebno akcijski načrt ukrepov ter opredeliti lokalni značaj in zeleni USP, nakar bodo ocenjevalci destinacije obiskali tudi na terenu.

Zadnji in seveda najbolj pomemben korak pa je uresničevanje začrtanih ukrepov in sledenje zastavljenim ciljem k trajnostnem turističnem razvoju destinacije. Doseganje zastavljenih ciljev pa bo mogoče le s skupnim zavedanjem in prizadevanjem lokalne

skupnosti, prebivalcev in turističnih ponudnikov, ki verjamemo, da je trajnostni turistični razvoj destinacije edina prava pot k razvoju turizma v občini.

Udeležba na sejmi doma in v tujini

Konec januarja je v Ljubljani potekal najpomembnejši turistični sejem v Sloveniji, Sejem Natour Alpe-Adria 2018. Sejma smo se udeležili skupaj z ostalimi kraškimi občinami in predstavniki Javnega zavoda Park Škocjanske jame ter Kobilarne Lipica. Žal je bil obisk zaradi obilnega sneženja prav v času sejma nekoliko slabši kot običajno, vendar klub temu ocenjujemo, da je bila predstavitev na sejmu zelo dobra, saj so stojnico obiskali gosti z resnim povpraševanjem in zanimanjem. Goste so predvsem zani-

male informacije o turističnih kmetijah, pohodniških in kolesarskih poteh in seveda osmicah ter prireditvah. Konec februarja pa smo se skupaj s Parkom Škocjanske jame in Razvojnim centrom Divača udeležili turističnega sejma v Ferrari, kjer je tako kot lani bilo zares veliko zanimanje za Kras, saj smo destinacija na dosegu roke, ki je odlična za vikend izlete. V mesecu aprilu pa se bomo udeležili še sejma Freizeit v Celovcu, kjer se bomo ponovno predstavljali skupaj z ostalimi kraškimi destinacijami. Tu bomo pa prav posebej izpostavili kulinariko in možnost izletništva z vodenimi ogledi kraških biserov.

Za namen promocije prireditev vseh kraških občin na sejmu doma je bil izdelan večjezičen koledar prireditev za leto 2018, kjer smo vključili vse dogodke, ki predstavljajo pomembno dopolnitev doživetja Krasa za turiste in za katere smo datume prejeli pravočasno.

Letno poročilo Javnega zavoda Komenski Kras za poslovno leto 2017 je dostopno na spletni strani: www.stanjel.eu/zavod_komenski_kras/.

Burja

Predpraznični Štanjel 2017 in razstava božičnih jaslíc

Javni zavod Komenski Kras je v tesnem sodelovanju s prebivalci Gornjega Štanjela tudi v letu 2017 organiziral priljubljeni dogodek Predpraznični Štanjel, ki je tokrat potekal v nedeljo, 17. decembra 2017. Uradni program se je začel ob 14. uri z uvodnim pozdravom in nastopom etno glasbene skupine I Benandanti, ob 15. uri pa je sledil organiziran klasičen voden ogled Štanjela,

ki se ga je udeležilo lepo število naključnih obiskovalcev. Poleg prazničnega sejma, na katerega se je prijavilo 17 različnih ponudnikov s Krasa in sosednjih regij in ki je letos prvič potekal na grajskem dvorišču, so se lahko obiskovalci sprehodili po štanjelskih srednjeveških ulicah in občudovali božične jaslice. Odprtje razstave jaslic po vasi in začetek poteka nagradne igre sta bila del pestrega kulturnega programa Predprazničnega Štanjela. V projektu je sodelovalo rekordnih 53 božičnih jaslíc, ki so jih obiskovalci označili na pripravljenih zemljevidih. Razstavo jaslic z naslovom Odkrij božične jaslice po kotičkih srednjeveškega Štanjela so skrbno pripravili in udeležili prebivalci zgornjega dela vasi, tradicionalno pa so bile v projekt povabljene posamezne organizacije s sedežem v Štanjelu: POŠ Štanjel, Društvo Vezi – Dnevni center Štanjel, župnija in Vaška skupnost Štanjel. Z obiskom v Štanjelu smo zadovoljni tudi v decembru 2017, saj je bil povečan prav zaradi nagradne igre in razstave božičnih jaslíc, ki so bile na ogled vse do nedelje, 7. januarja 2018. Od odprtja do zaključka razstave smo skupaj prejeli kar 88 izpolnjenih zemljevidov.

Razvoj, povezovanje, vizija

Javni zavod Komenski Kras je v sredo, 24. januarja 2018, ob začetku druge sezone delovanja, v Štanjelu pripravil skupno srečanje s predstavniki vaških skupnosti in društev v Občini Komen. Ker se zavod zaveda sodelovanja z lokalno skupnostjo in potenciala pri turistično-kulturnem razvoju Komenskega Krasa, je uvodoma direktorica, Polona Abram, predstavila delovanje, načrte in možnost sodelovanja na skupnih področjih. Tudi s podporo vaških skupnosti in domačih društev bo zavod v letu 2018 širil dogajanje iz Štanjela tudi po drugih krajih, tako v smislu (so)organizacije prireditev kot tudi raznih izobraževanj, ki bodo pripomogli k lažji pripravi skupnih programov in novosti na področju veljavne zakonodaje pri organizaciji prireditev. Udeleženci sestanka so predstavili svoje vizije, pomisleke in podali nove predloge za pripravo turističnih

storitev v naši občini. Sestanek je bil zaradi potreb nadaljnjega razvoja, predvsem pa povezovanja med občani sami in deležniki v turizmu, dobrodošel. Predstavniki vaških organizacij so se strinjali, da so takšni sestanki izjemno koristni, zato bo javni zavod v prihodnosti organiziral še kar nekaj takih srečanj.

Usposabljanje »vodnik interpretator«

Vodniki so eden izmed najdragocenejših stebrov razvoja trajnostnega turizma, saj skrbijo za sprejem, izobraževanje, ozaveščanje in usmerjanje obiskovalcev. Javni zavod Komenski Kras si želi ustvariti povezano in dobro usposobljeno ekipo vodnikov z različnimi znanji, s katerimi bo lahko osvežil dosedanje turistično ponudbo. V zavodu so se zato odločili, da lokalne turistične vodnike izobrazimo z usposabljanjem za t. i. interpretativno vodenje. 40-urno izobraževanje je izrazito praktično in interaktivno, zato ga v bodoče želimo izkoristiti za skupno oblikovanje vizije, načrtovanje za prihodnji razvoj in spoznavanje znanj ter potencialov novih in

dosedanjih lokalnih vodnikov. Program, ki je trajal zadnji konec tedna v februarju in v začetku marca, je izvedla Helena Vičič, ki je licencirana trenerka vodnikov interpretatorjev in svetovalka za interpretacijo dediščine. Udeleženci izobraževanja in praktičnih delavnic smo spoznavali, na kakšen način pri obiskovalcih spodbujamo skrbništvo nad skupno dediščino, ustvarjamo globlje povezave z dediščino in pomenov v ozadju dejstev ter objekte in različne pojave spreminjamo v doživetja. Spoznavali smo uporabo interpretativnih tehnik in metod, iskali unikatne lastnosti pojavov in objektov ter uporabljali univerzalne resnice in pripomočke.

Vaje na terenu v Štanjelu

Naučili smo se uporabljati še ne-osebna sredstva interpretacije, skušali razumeti potrebe posebnih skupin obiskovalcev in v svoje delo vključili učenje za trajnostni razvoj. Z delavnic smo dan za dnem odhajali navdušeni, polni novih idej in zagona. Prepričani smo, da bomo z načrtovanjem in izvajanjem interpretativnega vodenja, ki bo zagotovo dvignilo kvaliteto našega dela, obiskovalcem prineslo več veselja in novih doživetij.

Besedila: Helena Kosmina, Tom Ločniškar in Urban Grmek Masič

Foto: arhiv ZKK

»Nisem si predstavljala, da bo izobraževanje tako hitro minilo kljub 5-dnevni trajanju z obvezno prisotnostjo od osme do osemnajste ure. Izobraževanje za vodnika interpretatorja bi svetovala vsem klasičnim vodnikom, učiteljem, knjižničarjem, naravoslovcem, kulturnikom, socialnim delavcem, umetnostnim zgodovinarjem idr. strokovnim delavcem, ki jim zapuščina prejšnjih rodov pomeni. Sodobni pristopi, kjer ni predavanja, ampak izkustveno učenje s številnimi vajami, ko pogledamo z drugega gledišča in pri tem opazujemo, primerjamo, o opazovanem povemo na način, da dediščino doživijo. V generacijsko pisani skupini, kjer so naše vrednote podobne in vsakdo prispeva del sebe, upravičeno prevladuje optimizem.«

Nadja Mislej-Božič

»Hvaležna sem, da sem imela priložnost udeležiti se usposabljanja za vodnika interpretatorja prav v Štanjelu. Od izvajalke Helene in od sodelavcev na izobraževanju sem se veliko novega naučila. Sedaj na kulturno dediščino ne gledam več kot na gmoto dejstev, temveč kot na klobčič globljih pomenov iz katerih pletemo zgodbe. Tako lahko obiskovalcem prikažemo našo dediščino na zanimivejši način, z vključevanjem njihovih izkušenj (podobnosti z njihovega okolja) se dotakne tudi njih samih.«

Maruša Markočič

»Ker so za menoj že večletne izkušnje z vodenji po Štanjelu, ki pa jih opuščam, sem imela pomisleke, čemu se seminarja sploh udeležiti.

Pa me je nekaj vseeno potegnilo.

Vesela sem, da sem se kljub temu odločila za udeležbo na seminarju. V marsičem sem našla potrditev za svoje minulo delo. Predstavil pa mi je tudi vodenje v novi luči. Ob razlagi, in predvsem praktičnih vajah, sem izkusila nove pristope. Za učenje ni nikoli prepozno.«

Marija Švagelj

»Intenzivni tečaj mi je prinesel ogromno v smislu osebne rasti in novih poslovnih priložnosti. Kot aktiven turistični vodnik bom z novim znanjem lažje presegal krizo vrednot, ki je pri marsikaterem obiskovalcu postala že velik problem. Izgubljeni brez lastne identitete so namreč čedalje bolj odtujeni od skupne tradicionalne dediščine in s tem postajajo lahek plen za tuje kulture in vplive. In tu lahko nastopi interpretacija s svojimi sodobnimi in razumljivimi metodami in pristopi. Ob njej snovna in nesnovna dediščina postane razumljiva, na tej osnovi jo začnejo spet spoštovati in končno tudi aktivno varovati. Nadejam se, da bo z našo in mojo pomočjo dediščina tako postala spet nekaj, kar nas bo kot narod in posameznike osmišljalo v prostoru in času.«

Bogdan Macarol

Vabilo na delavnico

»Kaj potrebujemo za prijavo javne prireditve?«

v sredo, 4. aprila 2018, ob 17.00 uri, v Komnu*

Organizatorji javnih prireditev se pogosto sprašujete:

- kako pristopiti k organizaciji prireditve;
- kako, kdaj in kateremu organu pravilno in pravočasno prijaviti javno prireditev;
- kateri dokumenti so potrebni;
- kakšne so obveznosti organizatorja.

Na sestanku želimo organizatorjem prireditev celovito predstaviti pravilen postopek izvedbe javne prireditve (shoda), predpise s tega področja in pristojnosti organov, predvsem upravne enote in policije.

Obravnavana tema je še posebej zanimiva za vse, ki organizirate ali boste organizirali javne prireditve.

Na delavnici bodo sodelovali predstavniki Upravne enote Sežana, Policijske postaje Sežana, Medobčinskega inšpektorata in redarstva, Prostovoljnega gasilskega društva Komen, Službe NMP ZD Sežana in SAZAS-a.

*Točna lokacija bo določena naknadno in bo objavljena na spletni strani www.stanjel.eu in www.komen.si.

Dan kraškega ovčarja

Ob izidu dvojezične umetniške monografije KRAŠKI OVČARJI – SINOVI BURJE / KARST SHEPHERDS – SONS OF THE WIND, akademskega slikarja Blaža Vehovarja, ki je izšla pri Založbi Hart, vas vabimo na Grad Štanjel na predstavitev z obsežnejšim programom:

11.00: Otvoritev razstave o kraškem ovčarju s pozdravnim nagovorom ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, mag. Dejana Židana, in župana Občine Komen, Marka Bandellija, mag. posl. ved.

11.30: Pomen edine avtohtone mednarodno priznane slovenske pasme kraški ovčar – predsednik Kinološke zveze Slovenije, Egon Dolenc in avtor razstave in monografije o kraških ovčarjih, Blaž Vehovar, akademski slikar

12.00: Predstavitev knjige Kraški ovčarji – sinovi burje/Karst Shepherds – Sons of the Wind, Maja Jug Hartman, založnica in urednica Založbe Hart ter avtor knjige Blaž Vehovar

13.00–14.00: Druženje ob okrepčilu na grajskem dvorišču

14.00: Kraški ovčarji v živo:

- okrogla miza, ki jo vodi Blaž Vehovar: Branka K. Sluga o vzreji, Miroslav Zidar in Jelka Simčič o zgodovini pasme in ocenjevanju, dr. Marko Marc o genetiki,

- predstavitev vzrediteljev pasme in njihovih psov, ki so člani kluba KKOS.

15.00–17.00: Sprehod po Ferrarijevem vrtu in druženje z obiskovalci.

Prireditve se povezuje s tradicionalnim Hrušovljskim pohodom. Za popestritev bo dvorišče obogateno s stojnicami z raznovrstno ponudbo. Nastopili bodo glasbeniki Pihalnega orkestra Komen.

Organizatorji: Javni zavod Komenski Kras in Občina Komen v sodelovanju z Založbo Hart ter Klubom kraških ovčarjev Slovenije.

Festival kraška gmajna

Pomlad na gmajni in gradovi 12. april – 2. maj

Spomladanski cikel festivala, ki ga skupaj organiziramo Park Škocjanske jame, Kobilarna Lipica, Zavod ŠTIP Sežana, Zavod Jerbas, Razvojni center Divača in Javni zavod

Komenski Kras, se bo pričel 12. aprila **v Štanjelu z okroglo mizo na temo priložnosti, ki jih ponujajo gradovi in graščine** in se nadaljeval 14. in 15. aprila v Kobilarni Lipica ter Živem muze-

ju Krasa **s fotografsko delavnico**. Naslednji konec tedna (21. in 22. aprila) bomo v Parku Škocjanske jame obeležili Dan zemlje **s spoznavanjem uporabe divjih rastlin na pohodu, delavnici in predavanju ter se posvetili zgodovini in zgodbam gradov porečja reke Reke**. Zadnji festivalski vikend se bo pričel 26. aprila s filmskim večerom v Divači in 29. aprila nadaljeval v Senožečah **s pohodom po grajski cesti**, zaključil pa v Štanjelu 30. aprila z botaničnim **Pohodom dveh gradov Rihemberk – Štanjel** in 2. maja s tematskim vodenim ogledom **Fabianijev Štanjel**.

Podrobnejši program na: www.visitkras.info/festivalkrasgajma.

Divji okusi Krasa

Društvo PLANTA, skupaj z Javnim zavodom Komenski Kras in Zavodom ŠTIP Sežana pripravlja nov kulinarčni mesec **Divji okusi Krasa**, v katerem vas bodo od aprila do maja sodelujoče turistične kmetije in gostinski ponudniki navduševali z jedmi iz sveže nabranih divjih

špargljev, zelišč in drugih divjih rastlin. Prav poseben **dogodek bo potekal v Štanjelu, 30. aprila**, kjer bomo lahko na grajskem dvorišču okušali jedi iz divjih rastlin in spoznavali kraška zeliščna žganja ter likerje. Ta dan bodo vaščani Štanjela postavljali tudi mlaj in kot vsako leto bo zvečer zagorel tudi prvomajski kres. Podrobnejši program na: www.visitkras.info/prireditve/kulinaricne_prireditve.

Mešani pevski zbor Cominum pripravil tradicionalni koncert

Cerkve so v božično-novoletnih praznikih pravi prostor za organizacijo prazničnih prireditev. Tako je bilo tudi konec leta, ko je Mešani pevski zbor Cominum 29. decembra pripravil tradicionalni božično-novoletni koncert z gosti v cerkvi sv. Jurija v Komnu, ki nosi letnico 1773 in sodi med pomembne stvaritve baročne arhitekture. Komenska cerkev s tremi ladjami, tradicionalnim tristransko zaključenim prezbiterijem in prosto stoječim zvonikom oglejskega tipa iz leta 1733, je veličastna s čudovitimi oltarji z marmorja, freskami in dragocenimi orglami. Primorski slikar Tone Kralj je naslikal slike nad spovednicama z motivoma izgubljenega sina in dobrega pastirja. Zelo dragocena je tudi omar v zakristiji. Krasijo jo bogate intarzije, ki nosijo letnico 1742. V cerkvi je tudi grobnica s posmrtnimi ostanki duhovnika in laika. Mešani pevski zbor Cominum iz Komna bo v letu 2018 slavil 20-letnico svojega delovanja. Zbor, ki šteje blizu 50 pevcev, že od vsega začetka vodi zborovodkinja Ingrid Tavčar, predsednica pa je Rosana Švara. Pevci so zelo ponosni na prehojeno skoraj dve desetletji dolgo obdobje, kjer so organizirali številne uspele samostojne koncerte, se udeleževali pevskih tekmovanj in revij ter poželi vidna priznanja na domačih tleh in v tujini. Sodelujejo tudi na prireditvah v komenski občini in na državnih proslavah. Še posebej ponosni so na nastop na 5. dnevih slovenske kulture v Novem Sadu, kjer so skupaj s pevci z Vrhniko v sinagogi prepevali slovenske pesmi rojakom slovenskih društev v Srbiji.

Jubilejni koncert

20 let
prepevanja

MePz
COMINUM

VABLJENI
21. april 2018
OŠ Komen
ob 19.00

Cilj zbora je, da njihova pesem seže do čim večjega števila src poslušalcev.

To se je nedvomno potrdilo na božično-novoletnem koncertu, ko so številni obiskovalci do zadnjega kotička napolnili komensko cerkev. Tokrat so v goste povabili še tri zборе, katerih pesmi so pobožale srca številnih prisotnih, ki so jim namenili obilen aplavz. Kot prvi zbor se je predstavil Mladinski pevski zbor Kras iz Opatjega sela z zborovodjo Pavlom Pahorjem, ki je zapel ob klavirski spremljavi Blaža Pahorja, na flavto pa je nekaj pesmi spremljala mala Nika Pahor. Zbor, za katerega je kar nekaj skladb priredil prav Pavel Pahor, deluje že pet let. Cerkvenemu pevske-mu zboru Komen z zborovodkinjo Nežko Černe Gec in ob klavirski spremljavi Miloša Lozeja so se pridružili še pevci iz Gabrovice pri Komnu. Vokalno skupino Ardeo sestavlja 10 mladih deklet iz okolice Nove Gorice, ki jih vodi umetniška vodja Mojce Cej.

Ardeo v latinščini pomeni gorim, žarim, zaljubljen sem, žarim od ljubezni. In mlade pevke so dodobra ogrele srca in mrzle roke obiskovalcev, ki so jim naklonili velik aplavz. Ob zaključku skoraj eno uro in pol dolgega koncerta, ki ga je povezovala Nataša Birs-sa, so se vsi nastopajoči pevci pod taktirko Ingrid Tavčar poslovili z božično pesmijo Božji nam je rojen sin.

Zahvalili so se domačemu župniku Marjanu Jakopiču, da je od-stopil cerkev za koncert, komenski občini za finančno pomoč in vsem poslušalcem, ki jih zvesto poslušajo. Pevci komenskega Cominuma pa so vse že sedaj povabili na aprilski koncert v Komnu, s katerim bodo počastili 20-letnico svojega plodnega in razgibanega delovanja.

Besedilo in foto: Olga Knez

Mladi harmonikaši prof. Zorana Lupinca navdušili številno občinstvo

Na povabilo predsednika Vaške skupnosti Kreplje, prvega dirigenta harmonikarskega orkestra sežanskega KD Kraška harmonika Roka Tavčarja, ki je bil tudi učenec prof. Zorana Lupinca, so se 19. januarja na samostojnem koncertu v vaškem domu v Krepljah predstavili učenci diatonične harmonike Glasbene šole Ilirska Bistrica, ki jih poučuje prof. Zoran Lupinc.

V več kot enournem koncertu so zaigrali vse od ljudskih do narodno-zabavnih, umetnih in koncertnih skladb, in sicer kot solisti, v duetu in kot člani komorne skupine. Po bučnem aplavzu številnega občinstva sodeč so dokazali, da se na frajtonarico da igrati še marsikatero zvrsti glasbe in ne samo ljudske pesmi. Frajtonarica je bila od vedno priljubljen ljudski inštrument, a skozi Lupinčevo izobraževanje so šli številni mladi godci, nekateri med njimi pa dosegajo zavidljive uspehe v svetovnem merilu. Med njimi gre prav gotovo pohvala 17-letnemu Leonu Batagelju, ki je v preteklem šolskem letu postal absolutni zmagovalac državnega tekmovanja v diatonični harmoniki. Tokrat se je kot solist predstavil s Piazzollijevo skladbo Triunfal in Lupinčevo Žvižgam in grem. Poleg njega so se samostojno in v duetu predstavili še Patrik Smrdelj, Mitja Ludvik, Gašper Fabjančič, Kristian Jenko in Martin Rojc. Nekateri med njimi je prof. Zoran Lupinc tudi spremljal na harmoniko. Nekateri skladbe je Lupinc tudi priredil kot denimo ljudsko Istrski pejsaži ali pa napisal (Žvižgam in grem).

Kot gosta sta na sredini koncerta nastopila v duetu Jan Novak iz Tomačevice na diatonični harmoniki in Jernej Terčon iz Klanca pri Komnu na tubi, ki sta zaigrala Heifetzovo skladbo Hora Staccato in Prešernovo Kranjsko dekle. Ob zaključku programa pa se je s tremi skladbami predstavila komorna skupina diatoničnih harmonik bistri-

ške glasbene šole, ki jo sestavljajo: Gašper Fabjančič, Patrik Smrdelj, Kristian Jenko, Tilen Kernel, Martin Rojc in Gašper Kastelic. Tudi na tokratnem koncertu na Krasu so mladi učenci na frajtonarico iz razreda prof. Zorana Lupinca dokazali, da uspešno zastopajo bistriško glasbeno šolo doma in širše z mnogimi nastopi, tekmovanji in srečanji. Mnogi med njimi so nagrajenci državnih in mednarodnih tekmovanj. Komorna skupina, ki deluje že dve leti, pa si želi, da bi se razširila v orkester harmonik. Prav gotovo ima največ zaslug za številne uspehe prof. Zoran Lupinc, ki je tudi lanskeletni prejemnik najvišjega priznanja na področju glasbenega šolstva na Slovenskem - priznanje Frana Gerbiča.

Ob zaključku programa pa se je v imenu organizatorja Rok Tavčar zahvalil vsem nastopajočim, jim podelil priznanja in jih povabil, da se v njihovem kraju še kdaj srečajo na tako lepem glasbenem dogodku.

Besedilo in foto: Olga Knez

Kako se je ponovno gradilo dom in domovino po koncu druge svetovne vojne

Gospa Ivica Kocjan rojena v Komnu je, namesto da bi uživala kot vsak otrok najbolj lepe in brezskrbne dni, doživela vso krutost in brezsmlenost vojne ter izgnanstvo iz svojega ljubega kraja. O njenih trpkih izkušnjah med samo vojno in vojnim izgnanstvom je bilo v posameznih odlomkih zapisano v prejšnjih številkah glasila.

Po koncu druge svetovne vojne, bilo je poletje 1945, se je gospa s svojo družino vrnila domov. Ob temu spominu je vzdihnila: »Oh, moj Komen, koliko duševnega in fizičnega trpljenja smo doživeli, neprespanih noči in vseh krivic, ko smo takrat prišli domov!« Ko so prispeli domov, je bila njihova domačija eno samo pogorišče. Ni bilo ne hrane, ne materiala za začetek gradnje njihovih uničenih domov. Vseeno so se z velikim pogumom in vero v lepšo prihodnost lotili ustvarjati novo življenje. Vsak si je pomagal po svojih močeh in tako je Komen, kot tudi druge vasi ponovno zaživel. Življenje je teklo naprej in želja mladih ljudi je bila, da skupaj zgradijo porušeno domovino. Kot pove gospa Ivica se je oktobra 1947 odvil v Komnu sestanek, kjer so mlade vabili, da se vključijo v Mladinsko delovno brigado, ki bo spremenila domovino. Takrat je bilo v načrtu melioracija Lijaka. Kljub veliko prisotnim na tem sestanku na koncu ni bilo velikega odziva na podano pobudo. Gospa Ivica se je odločila, da se jim pridruži, saj je pri sebi razmišljala tako: »V izgnanstvu sem delala za Nemce, zakaj sedaj ne bi delala za svojo domovino?« Prvo opravljanje prostovoljstva v letu 1947 je obsegalo predvsem vožnjo materiala z lesenimi samokolnicami. Delo so kmalu zaključili, saj je prišla prezgodnja zima in zaradi slabega vremena niso mogli nadaljevati. Ko je bila na obisku pri teti v Prekmurju je pomagala pri graditvi združenega doma. Nato je pomagala in bila vključena v razne brigade. V Bohinju je bila na primer vključena v frontovsko brigado na Ribčevi planini blizu Bohinja. Fantje so žagali in sekali ročno ogromne smreke, punce - brigadirke pa so s posebnim orodjem odstranjevale lubje iz dreves. To delo je bilo zelo nevarno. Ob tem se spominja zanimivega dogodka, ko so prenočevali na tej Ribčevi planini visoko nad Bohinjem: »Prenočevali smo v leseni baraki, na pogradih, na katerih je bilo le malo sena. Kuhinja je bila zunaj. Spominjam se kotla za kuhat polento oziroma golaž. Še višje od nas so se pasle velike krave

molznice. Zanimivo mi jih je bilo videti, saj takih krav na Krasu nisem videla, ker ni bilo tako dobre hrane, kot je tu. Krave so imele zelo veliko mleka. Ob tem se še živo spominjam jutra 24. junija (Kresna noč). Ko smo se zbudili, nas je zunaj pričakalo veliko presenečenje, saj je bilo vse belo, kot da bi zapadel sneg. Tisti dan nas je presenetila tako močna slana«.

Gospa Ivica je bila mobilizirana tudi pri gradnji železniške proge Dutovlje–Kreplje–Sežana, pa pri žaganji in sekanju drv za oglje v Leskovi dolini nad Ilirsko Bistrico itd.

Danes si ne moremo predstavljati, da so ljudje z golimi rokami dobesedno gradili svojo prihodnost.

Na koncu bi rada predala pozitivno življenjsko moč gospe Ivce, ki po vsakem najinem pogovoru reče: »Imejmo se radi!« ter zaključila s njeno pesmijo, posvečeno njenemu rojstnemu kraju.

*O Komen, nesrečna ti vas,
vdihuje po tebi ves svoboden Kras,
požgana, oropana zdaj tu stojiš,
pod jasno nebo zapuščena strmiš.*

*O, Komen, vasica kot roža si bila,
a prišel je črn vihar,
tvoj cvet si izgubila.*

*V daljni tam Nemčiji sirote trpe,
ob misli na dom boli jih srce
in mati vzdihuje, kje sin moj si zdaj.*

*Morda se za narod naš hlabro bori.
Morda pa za srečno bodočnost
prelil je že kri –
in jo je res - moj brat Pepi Jožef.*

Ivica Kocjan

Besedilo: Tamara Fakin

Podjetno

SPOT svetovanje Obalno-kraške regije

Spoštovane podjetnice, spoštovani podjetniki!

V začetku letošnjega leta je začela delovati Slovenska poslovna točka - SPOT svetovanje za Obalno-kraško regijo. V SPOT točki sodelujejo štiri organizacije z dolgo tradicijo izvajanja podpornih storitev za podjetnike in podjetja: Primorska gospodarska zbornica, Regionalni razvojni center Koper, Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov ter Območna obrtno-podjetniška

zbornica Sežana. Na razpolago so vam svetovalci, pri katerih boste BREZPLAČNO dobili:

- Informacije o dogodkih, javnih razpisih v regiji in druge podjetniške informacije;
- Osnovno svetovanje v vseh fazah razvoja poslovne ideje, pogojev za opravljanje dejavnosti, registracijskih postopkov, intelektualne lastnine, finančnih in drugih vrstah pomoči države;

- Izvajanje e-VEM postopkov;
- Pomoč pri odpiranju novih poslovnih priložnosti z internacionalizacijo in čezmejnimi sodelovanjem;
- Možnost udeležbe na usposabljanjih in delavnicah s podjetniško vsebino;
- Možnost predstavitve svojih produktov v t.i. showroom regije.

SPOT svetovalci si bodo prizadevali za sodelovanje z občinami in mreženje različnih podjetniških podpornih organizacij, z namenom izboljšati podporo pri nastajanju, rasti in razvoju podjetij v regiji. Svetovalci bodo preko predstavitev v šolah skušali navduševati mlade za podjetniško pot, spoznanja iz izmenjave dobrih praks v Sloveniji in čezmejno, bodo predstavili domačim podjetnikom.

SPOT svetovanje Obalno-kraška regija je za vas odprt v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 14. ure in ob sredah od 12. do 18. ure v prostorih **Primorske gospodarske zbornice**, Ferrarska ulica 2 (Ogrlica), Koper
Telefon: 05 66 25 830; e-mail: kristina.marsic@pgz-slo.si

Storitve SPOT lahko po predhodni najavi koristite tudi pri:

Območni razvojni agenciji Krasa in Brkinov

Partizanska cesta 4, Sežana

Tel: 05 73 44 362; e-mail: info@ora.si

Območni obrtno-podjetniški zbornici Sežana

Kraška ulica 6, Sežana

Tel: 05 62 02 851; e-mail: petra.weber@ozs.si

Regionalno razvojnem centru Koper

Ulica 15. maja 19, Koper

Tel: 05 66 37 582; e-mail: vlasta.starc@rrc-kp.si

Projekt SPOT svetovanje Obalno-kraška regija je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javne agencije

Kmetijstvo in gozdarstvo

Štirideset vzorcev likerjev na 5. mednarodnem ocenjevanju v Brkinih

Sežanska kmetijsko svetovalna služba novogoriškega Kmetijsko gozdarskega zavoda, ki jo vodi Milena Štolfa, je v sodelovanju z Društvom proizvajalcev brkinskega slivovca in Društvom proizvajalcev kraškega brinjevca - obe društvi že od vsega začetka vodi Franc Jelušič s Turistične kmetije Pri Filetu v Slopah – organizirala že 5. mednarodno ocenjevanje likerjev. Ocenjevanje je

potekalo že 6. decembra 2017, slavnostna razglasitev rezultatov in podelitev priznanj pa je potekala 22. decembra 2017 na Turistični kmetiji Pri Filetu, kjer je gospodinja Sonja Jelušič za vse štiri vzorce likerjev prejela zlata priznanja, njen liker iz smrekovih vršičkov pa je z 20 točkami postal šampion letošnjega ocenjevanja, na katerega je prispelo 40 vzorcev.

Petčlansko komisijo, ki je zaradi zelo različnih likerjev imela težko delo, so poleg predsednice Milene Štolfe sestavljali še: Danijela Volk, Srečko Horvat, Aleks Dariž in Ivo Šuc. Komisija je bila nad ocenjenimi anonimnimi vzorci presenečena, saj so bili vsi likerji visoke kakovosti, zato niso izločili nobenega. Podelili so 20 zlatih, 17 srebrnih in tri bronasta priznanja. Razglasitve rezultatov se je na udeležila tudi županja Občine Hrpelje-Kozina Saša Likavec Svetelšek, ki je opravila to častno nalogo, kot je prav podeljevanje priznanj. »Ocenjevali smo po 20-točkovnem sistemu, in sicer čistost, aromo, okus in harmoničnost. Pri likerjih je pomembno, da imajo aromo in okus po sadju oziroma zeliščih, po katerih je liker poimenovan. Dodatne arome ne

smemo izstopati, žganje pa mora biti visoke kakovosti in brez napak, da dobimo liker, ki nam ostane v spominu še dolgo potem, ko smo ga poskusili,« je poudarila predsednica komisije Milena Štolfa.

Pridelovalci oziroma ljubitelji likerjev, ki so dali vzorce na ocenjevanje, so bili iz kraških, brkinskih ter sosednjih občin.

Županja Likavec Svetelšek je posebno priznanje izrekla Turistični kmetiji Pri Filetu, ki je kot ena prvih dobila občinsko priznanje za promocijo turizma. Ambasador turizma v tej brkinski občini je tudi čebelar Zvonko Sedmak iz Klanca pri Kozini, ki je na tokratnem ocenjevanju prejel kar štiri zlate in dve rebrni priznanji za različne likerje z medom. Znana čebelarka in aktivna članica

Društva kmetič sežanske regije Ljuba Štok iz Povirja je za liker iz rdečega ringloja prejela 19,87 točk. Aleksandra Pelicon iz kmečkega turizma v Coljavi, ki je edina zastopala komensko občino, je prejela srebrni priznanji za zeliščni in špargljev liker, za liker iz črnega trna pa bronasto.

Že drugo leto se je ocenjevanja udeležil Peter Margan iz srbskega mesta Pančevo, ki je letos prejel zlato za banatski kalvados, za banatsko grapo Al'rosa pa srebrno priznanje. Gostitelju Francu Jelušiču – Filetu pa je podelil 150-litrski lepo izrezljan sodček za zorenje vinjaka.

Besedilo in foto: Olga Knez

Koliko novih trt bomo zasadili na Krasu?

Srečna dežela je

Vino rodi;

Trta vesela je

Tugo podi.

Valjavec

» In taka srečna dežela je naša slovenska,« je zapisal leta 1873 dr. Josip Vošnjak.

Tudi v letu 2018 lahko potrdimo, da smo srečni, ker živimo na tako lepem koščku sveta. Vendar je za srečo potrebno delati in se potruditi. 800 registriranih vinogradnikov v vinorodnem okolišu Kras se trudi in obdeluje svoje vinograde in upam, da dajejo poleg gospodarskega učinka, tudi dobro podobo kulturni krajini. Verjetno je v svetu malo vinorodnih okolišev, ki so tako zaljubljeni in zvesti eni sorti. Kako tudi ne, saj vino TERAN PTP = Kras z vsemi svojimi zgodovinskimi izročili, kulturo in s srkanjem naravnih danosti iz tal in zraka.

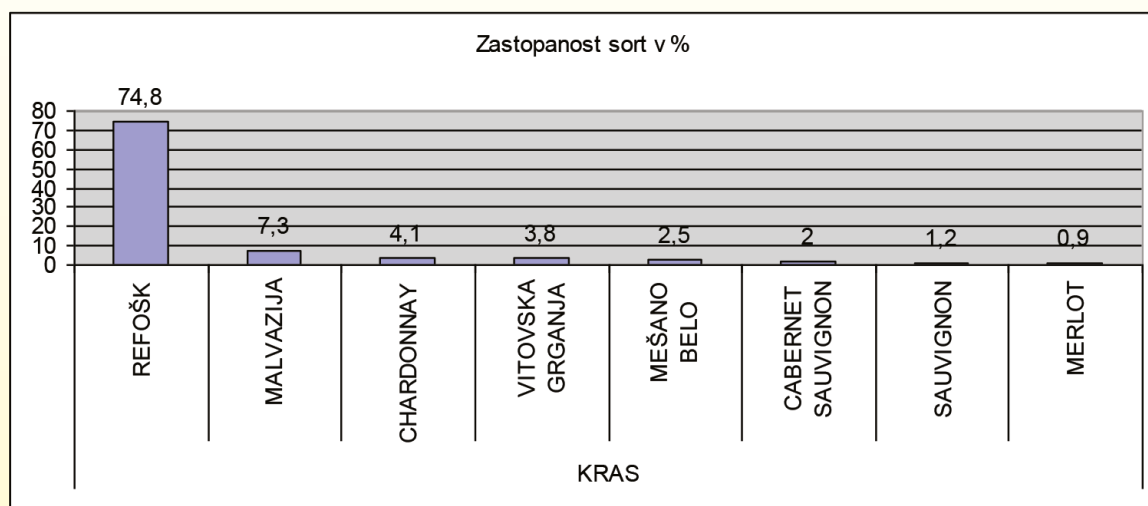
Obnova zadnja leta narašča, a še ne dosega enostavne reprodukcije, ki znaša slabih 20 ha letno. Napraviti vinograd – obnoviti starega ali saditi novega – je na Krasu zahtevna naloga tako s strokovnega kot tudi s finančnega vidika. Tudi pridobivanje nepovratnih sredstev s strani države oziroma EU se je spremenilo in to ne ravno v prid manjšim vinogradnikom.

Postopek pridobivanja dovoljenja za zasaditev vinske trte (obnova obstoječega vinograda) na upravni enoti je enak kot do sedaj – pridobi se dovoljenje za ponovno zasaditev vinske trte. Z lanskim letom pa se je spremenil datum za pridobivanje finančnih sredstev iz naslova prestrukturiranja. Rok za vlogo za prestrukturiranje vinogradov, ki se priporoča pošlje na Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) je od 1. aprila do 15. junija. Zakaj? Ker pride agencija na ogled obstoječega starega vinograda in šele potem se lahko krčijo stare trte. V tem sistemu ponovne zasaditve in prestrukturiranja je možno znotraj kmetijskega gospodarstva površino starega vinograda prestaviti tudi na drugo

lego. Pomembno je, da se ne povečuje površina vinogradov na KMG–MID. Ko se opravi sajenje (dovoljenje za zasaditev velja 3 leta), se pošlje na ARSKTRP še izjavo o opravljenem prestrukturiranju, kjer ostaja rok 1.4.–15.6. Najmanjša priznana površina je 10 arov ob skupni površini 60 arov vinogradov.

Za nove površine vinogradov pa velja

že od predlani, da je potrebno najprej podati vlogo za zasaditev vinske trte na upravno enoto do 30. junija, kjer se lahko pridobi dovoljenje za zasaditev vinske trte na novo. Na nivoju države je možno povečanje vinogradov le za 1 % od skupnih registriranih vinogradov. Pri pridobivanju dovoljenj velja prednostna lestvica. In finančna pomoč pri saditvi novih vinogradov? Tu so razpisi iz naslova Programa razvoja podeželja; za leto 2018 sta predvidena dva razpisa (Po dosedanjem sistemu so bili potrebni predračuni za vsa dela in material ter točkovanje vloge in kasneje, pri

In kako je s sajenjem trt – trsnih cepljenk?

Slovenija ima 15.340 ha vinogradov (vir: MKGP - Register pridelovalcev grozdja in vina, marec 2017), po dejanski rabi pa 18.860 ha (vir: MKGP 2017 – raba zemljišč). Povprečna letna obnova vinogradov je v letih 2012–2016 bila 316 ha. Da bi ohranili obstoječe površine v Sloveniji, bi morali letno obnoviti 511 ha vinogradov.

Na Krasu je bilo po omenjenih virih v začetku leta 2017 566 ha vinogradov. Pri nas je bilo povprečje obnove v zadnjem obdobju 8,2 ha, v letu 2017 pa se je po ocenah povečala na 13 ha.

črpanju sredstev, računi.). Navaditi se moramo, da o zasaditvi trt razmišljamo vsaj leto prej in razen administrativnih postopkov ne pozabimo na naročilo trsnih cepljenk že za leto 2019!

Besedilo: Majda Brdnik, KGZS – zavod GO
Foto: arhiv KGZS

EKO

Burja Burja

Gozdni vsiljivci

V vseh letnih časih, vseh stanjih duha, za oddih od vsakdanjih težav ali reševanje le-teh –sprehod v naravi vedno prija. Mnogi sprehajalci psov, navdušenci nad fotografiranjem narave, lastniki gozdnih parcel in ostali ljubitelji gozdnih potepanj pa na žalost v dokaz svojih obiskov gozda za sabo ne puščajo le shojenih stezic, temveč tudi veliko ‚spominkov‘, ki v to okolje nikakor ne sodijo. Se vam je kdaj zgodilo, da ste posedali na nekem travniku, izgubljeni v svojih mislih, nakar vas je nekaj uščipnilo v nogo? Ko ste se ozrli proti tlom, ste verjetno najprej zagledali eno mravljjo, nato dve, tri – naenkrat ste se zavedali, da okoli vas mrgoli celo mravljišče! Tako sem se počutila nazadnje, ko sem po dolgem času odšla na sprehod v gozd izključno z namenom sprostitve in občudovanja narave. Začudena nad zgodnjimi zvončki in zafrani sem opazovala podrast in kaj kmalu je moje veselje ob dejstvu, da živim praktično sredi neokrnjene narave, zamenjala globoka žalost. Pločevinke, plastenke, kosi najlona, gume ... Od takrat se na sprehod vsakič odpravim z vrečko za smeti. Divja odlagališča so tako star problem, da se opozarjanje nanje zdi kot strašenje otrok z bavbavom, za nekaj časa zaleže, potem pa gre v pozabo in se stvari spet vrnejo na stara pota. In čeprav so čistilne akcije odlična priložnost za druženje, bi bilo najbolje, če jih sploh ne bi bilo potrebno prirejati. V soboto, 15. septembra 2018, bo ponovno organizirana akcija Očistimo Slovenijo; ta dan bo namreč po celem svetu potekal „World Cleanup Day“ (svetovni dan čiščenja). Z namenom, da bi bila takrat organizacija dogodka čim lažja in učinkovita, predvsem pa da bi se mi sami bolje zavedali, kako goste so v naši okolici te kritične točke, so organizatorji akcije ustvarili spletno stran Register divjih odlagališč, dostopen na povezavi <http://register.ocistimo.si>, kamor je vsakdo dobrodošel, da vnaša podatke o divjih odlagališčih (lokacijo, dostopnost, oceno velikosti in vsebine ipd.). Vsekakor pa tako organi-

zatorji kot tudi vsi mi upamo, da bomo imeli na tisti jesenski dan čim manj dela. Če opazimo smeti, ki jih je mogoče pobrati in odnesti brez večjega napora ali pomoči drugih ljudi, jih kar sproti pobirajmo in odnašajmo na ustrezna zbirališča. Če pa nas zgrabi lakota ali žeja med sprehodom po naravi, odpadke pospravimo tja, od koder smo jih vzeli – v žep ali nahrbtnik. Tako se bomo 15. septembra lahko več družili, manj 'matrali' križ ob pobiranju smeti, sprehodi v naravi pa bodo še lepši kot do sedaj. Ker s tem ne delamo usluge naravi – ampak sebi!

Besedilo: Rožana Švara in Ivana Žigon
Foto: Ivana Žigon

Tale zbirka je bila pobrana na zgolj enem sprehodu ob cesti med Krajno vasjo in Komnom.

Taša Cucek, magistrica zakonskih in družinskih študij, specializantka zakonske in družinske terapije, relacijskega družinskega modela na Teološki fakulteti v Ljubljani in stažistka na Družinskem centru Sveta Gora in v zasebni praksi v Sežani. Foto: Polona Makovec.

SKRB ZA MENTALNO ZDRAVJE kot vrednota v življenju posameznika

Šele zadnjih 10 let se govori o skrbi za mentalno zdravje in kaj to pomeni v življenju posameznika.

Še vedno je prisotna stigma, če človek pove, da hodi k strokovnjaku za duševno zdravje. Večinoma hitro pomislimo, da je s tem človekom nekaj hudo narobe.

Pa je res tako? Je človek, ki potrebuje pogovor o svojem doživljanju, res nor? A je res bolje trpeti v sebi, čutiti dušečo osamljenost, žalost in obup. Biti zgleden član družbe, ki vse prenese v tišini?

Je res vredno, da izgubljam mlade, ki bežijo v droge in trenutke omame ali pa v samomore?

A nismo kot družba odgovorni mlajše generacije naučiti, kako poskrbeti za dušo in jim pokazati, da niso sami.

Kako malo je v resnici pomembno, da poskrbimo za čustveno dimenzijo.

Sposobnost poslušanja sočloveka, ki je v stiski, biti tam za nekoga, se zanimati zanj in mu pokazati, da nam je mar.

Se ustaviti za trenutek in se posvetiti odnosu.

Zdi se nam, da duševno zdravje lahko počaka in tako pogosto stvari odmislimo, potlačimo in se z njimi ne ukvarjamo. Prepričani smo celo, da če se s tem ne ukvarjamo, da tega ni več. Vse dokler ne pride do kolapsa, bolezni itd. Takrat pa se pogosto čudimo in ne vemo, kako je do tega prišlo. Ne zavedamo se, da se je to začelo že dolgo nazaj.

»Telo ne laže!«, pravi Christian Gostečnik in tudi ne pozabi preteklih izkušenj. Na prvi pogled se lahko zdi, da nas telo izda, toda zgodi se ravno nasprotno, telo dela za nas, skrbi za naše preživetje. V resnici nam dela uslugo.

Za dobro in kvalitetno življenje je pomembna tudi čustvena inteligenca, ki nas opremi za čustveno bogato življenje. Nas nauči sprejemati čutenja in jih doživljati. Naravno je, da doživljamo vsa čutenja ne samo veselja, pozitivizma, navdušenja. Čustva, kot so strah, jeza, žalost itd, so v našem življenju z razlogom. Opozarjajo nas, kažejo na nekaj v našem življenju, nas pozivajo k raziskovanju le tega.

Vsako stvar v življenju ovrednotimo, ji damo pomen in vrednost, ki jo ima za nas v življenju. Tako naredimo s stvarmi, osebami, odnosom, storitvami, vero itd. Vse to je ovrednoteno in nato del našega prepričanja, našega vrednostnega sistema. Prav tako je potrebno ovrednotiti tudi vrednost duševnega zdravja. Kaj to je in kakšno vlogo ima v našem življenju.

Mogoče ste kdaj opazili, da je določen znesek, za določeno stvar v vaših očeh nizek, za neko drugo stvar pa previsok. Gre za naše doživljanje vrednosti določene stvari. Prav tako je določena cena, vrednost za nekoga visoka, spet za drugega sprejemljiva.

Včasih lahko slišimo koga reči: »pa saj je vse imel/a, ne razumem, kako je lahko do tega prišlo!«. S tem imamo ponavadi v mislih finančno obilje, kar pa še ne pomeni, da je to dovolj. Ljudje smo odnosa bitja, potrebujemo odnos za preživetje. Občutek pripadnosti, ljubljenosti in sprejetosti. Trdno bazo, na kateri lahko gradimo zaupanje v odnose.

#DOBRO JE VEDETI

Razlike med moškim in žensko v doživljanju intimnosti.

*Za moškega intimnost pomeni, da v odnosu postane aktiven. Predvsem na čustveni ravni.

*Za žensko je največja ovira, da zdrži s svojimi lastnimi čustvi. Aktivnost zmanjšat, da je sposobna ne reagirati. Tako moški in ženska drug drugega dopolnjujeta.

Biti intimen v odnosu pomeni, biti sposoben dati čustva v odnos, biti ranljiv in s temi čustvi v odnosu zdržat.

Vprašanja lahko pošljete na email: tukajsem.zate@gmail.com, ali pa preko spletne strani www.psihoterapijatas.com. Odgovori ali pa tema bodo obravnavani v naslednjem članku. Oseba bo ostala anonimna.

Vse dobro.

Mag. Taša Cucek

Pri tabornikih nam ni dolgčas

Komenski vodniki si vikenda brez tabornikov skorajda ne moremo predstavljati, saj četudi se kdaj zgodi, da odpadejo, npr. med zimskimi počitnicami, si konec tedna prav tako obarvamo taborniško. Tokrat smo naš kotic v Gorjanskem s pomočjo staršev opremljali z manjšo kuhinjo, sicer pa si PP-ji in RR-ji (starejši od 15 let) organiziramo večerno druženje.

Da so sobotna jutra rezervirana za tabornike, najverjetneje ne velja samo za nas, ampak tudi za otroke, ki jih je vsako leto več. Običajno imamo vodova srečanja ločeno po vodih (starostnih skupinah), včasih pa se združimo in naredimo manjšo akcijo, s katero popostrimo skoraj vsak mesec. Novembra smo se odpravili na Trstelj, spoznavali rastline in občudovali jesenske barve, decembra pa smo akcije združili s sežanskimi taborniki. MČ-ji (1.–4. razred) so izdelovali papir, s katerim so na predbožičnem rajanju izdelovali voščilnice ter ostala ročno narejena darila, GG-ji (5.–9. razred) pa so obiskali dom za ostarele v Sežani, kjer so z varovanci pekli piškote, izdelovali voščilnice in se igrali družabne igre. Sodelovali smo tudi pri raznašanju lučke miru iz Betlehema in tako sva z načelnico Ivano Žigon tudi letos plamen ponesli na komensko občino, v zdravstveni dom, knjižnico ter osnovni šoli Komen in Štanjel, kjer so se nama pridružili še ostali taborniki. Po novem letu smo se skupno zabavali ob postavljanju in prižiganju ognjev, februarja pa so vodnike in otroke zamenjale pustne šeme.

Poleg tega z vašo pomočjo zbiramo tudi star papir, ki ga lahko prinesete v kontejner, ki občasno stoji za kulturnim domom v Komnu. Hvala za vaše sodelovanje, saj z zbranim prispevkom lažje delujemo in izvajamo razne aktivnosti. V aprilu nas čaka prestop, kjer bojo nekateri dobili nove rutke, veččine in ostala priznanja, v maju mnogoboj oz. taborniško tekmovanje, pred tem pa vsekakor še kakšna akcija, ki naj zaenkrat ostane še skrivnost. Za več podatkov o dogajanju pa obiščite našo Facebook stran »Četa ognjenega ruja Komen«, kjer objavljamo fotografije in opise akcij.

Besedilo: starešina Urša Terčon

Foto: ČOR Komen

Na osmih Plesnih utrinkih Krasa sodelovali tudi plesalci iz zamejstva

Na odru Kosovelovega doma v Sežani se je 27. in 28. januarja odvijalo že osmo srečanje plesnih skupin, ki so ga organizatorji poimenovali Plesni utrinki 2018 in na katerem so se v nedeljskem programu predstavili tudi mladi plesalci iz zamejstva.

Dogodek, na katerem se je zvrstilo preko 300 plesalcev iz osmih društev, je pripravila sežanska območna izpostava Javnega sklada za kulturne dejavnosti ob podpori vseh štirih kraških občin (Sežane, Divače, Hrpelj-Kozine in Komna) v sodelovanju s plesnimi skupinami. V vsakem popoldnevu so na odru velike dvorane Kosovelovega doma nastopili plesalci štirih društev; sobota je

bila namenjena show plesom, nedelja pa baletu.

Tako so se prvi dan predstavile mažoretke KD Franc Žiberna iz Povirja, ki nastopajo na različnih prireditvah že 25 let. Tokrat so se predstavile v šestih koreografijah. Nastopilo je tudi Plesno društvo Mavrica iz Sežane, ki je zaplesalo odlomke iz predstave Sneguljčica, ter Plesno društvo Srebrna iz Senožeč, ki goji različne plesne zvrsti, od irskega plesa preko družabnih plesov do hip hopa. Sestavni del Kulturnega in športnega društva Šator Štorje so tudi plesalke Plesne skupine Štorovke in otroška plesna skupina Neustavljivi. Gospe v zrelih letih skupaj plešejo že 12 let pod

vodstvom Alice Stojko Saliu. Pred tremi leti so se jim pridružili še mladi plesalci, ki jih vodi Brigita Kuštrin.

Nedeljsko popoldne so najprej na oder stopili plesalci Društva ljubiteljev baletne umetnosti iz Divače, ki deluje že 18 let, danes pa sta njihovi mentorici Siniša Bukinac in Nataša Ipavec. Mladi baletniki so odplesali koreografijo Ledeno kraljestvo po znanem filmu in tudi nastopili na lanskem božično novoletnem koncertu v Divači. Baletno društvo Sežana deluje že 22 let pod vodstvom Eugena Todorja, ki je v teh letih naučil ple-

sati že 1500 mladih. Tokrat so se mlade plesalke predstavile s plesnimi koraki iz predstave Fortuna. Nastopili so tudi plesalci iz Športno kulturnega umetniškega društva 15. februar Komen, ki jih vodi Marjetka Kosovac. Pri tem ji pomagata Agata Anžur in Katarina Kosovac. Predstavili so se s šestimi utrinki, pridružili pa so se jim tudi plesalci iz Slovenskih kulturnih društev Igo Gruden Nabrežina in France Prešeren iz Boljunca. Kot zadnja se je predstavila skupina za izrazni ples Mehki čevlji, ki deluje v okviru Kulturnega društva Jožeta Pahorja iz Sežana. Njena mentorica Milojka Širca že 35 let navdušuje za ples otroke iz kraških vrtcev

in šol ter njihovo delo združuje v odmevnih plesnih predstavah. Številni obiskovalci so bili navdušeni nad predstavami in pritrdili so misli, da je ples pogovor med telesom in dušo ter izraža, kar je pregloboko, da bi našli besede. Plesalce vseh generacij in različnih plesnih zvrsti so nagradili z obilnim aplavzom. Vodja sežanskega Javnega sklada Vladislava Navotnik je mentorjem podelila priznanja za sodelovanje na letošnjem srečanju, ki ga je povezovala Neža Bandel.

Besedilo in foto: Olga Knez

Športnik Krasa in Brkinov 2017

Letošnja prireditev Športnik Krasa in Brkinov 2017, že šesta po vrsti, je 23. januarja 2018 potekala v kulturnem domu v Hrpeljah.

Prireditev štirih kraških občin, katere častni gost je tokrat bil podpredsednik Olimpijskega komiteja Slovenije mag. Janez Sodržnik, v lokalnem prostoru vedno bolj pridobiva na pomenu, kar so pokazali številni predlogi, veliko zanimanje ter nabito poln hrpeljski kulturni dom. Prvič je pri izboru v komisiji sodelovala tudi Športna zveza Komen, ki je skupaj z ostalimi na koncu športnikom in zaslužnim športnim delavcem podelila 28 priznanj in plaket.

Za najperspektivnejšega mladega športnika je bil drugič zapored razglašen Domen Makuc, ki brani barve rokometnega kluba Celje Pivovarna Laško. Najboljša športnica za leto 2017 je postala plezalka Mina Markovič, najboljši športnik voznik konjskih dvopreg Miha Tavčar, naziv najboljšje ekipe pa je pripadal Nogometnemu klubu Tabor iz Sežane.

Iz občine Komen so priznanja in plakete iz rok podžupana občine g. Valterja Ščuke prejeli:

- Jaka Štremfel – Priznanje za najboljše dosežke mladih za trikratni naslov državnega prvaka ter naziv balinarja leta v kategoriji U14.
- Simon Strnad – Priznanje Športnik krasa in Brkinov za na-

slov svetovnega prvaka v gorskem teku v kategoriji vetera-
nov.

- Balinarski klub Hrast Kobjeglava Tupelče – Plaketa za naj-
boljše športne dosežke za naslov državnih podprvakov in
uvrstitev v evropsko pokalno tekmovanje.

Častno listino za življenjsko delo na področju širjenja in razvoja
športa na Krasu in v Brkinih je zaslužen prejel g. Božo Dragan,

ki je pred mnogimi leti svojo športno pedagoško pot še kot štu-
dent začel prav na komenski osnovni šoli.

Vsem športnikom, prejemnikom priznanj in plaket čestitamo in
jim na njihovi športni poti želimo še mnogo športnih uspehov.

Športna zveza Komen

Pomladno srečanje Bilečancev bo 19. maja na Krasu

Društvo Bilečanci Slovenija, ki združuje
častnice in častnike, ki so del svojega vo-
jaškega roka v Jugoslovanski ljudski ar-
madi odslužili v Šoli za rezervne častnike
pehote v Bileči, Bosna in Hercegovina,
prireja svoje tradicionalno pomladno
srečanje članov društva, njihovih dru-
žinskih članov in simpatizerjev društva

v soboto, 19. maja 2018, tokrat na Krasu. Zbor udeležencev sre-
čanja bo ob 9. uri v Sežani pred stavbo Občine Sežana. Obiska-

li bodo botanični vrt Sežana, Kosovelov dom Sežana, Vinakras
Sežana in Lokev, druženje pa sklenili s poznim kosilom v resta-
uraciji hotela Prunk v Sežani. Na srečanje se bo treba prijaviti –
uradno vabilo, natančen program srečanja in prijavnica bodo
pravočasno, predvidoma v začetku aprila, objavljeni na spletni
strani društva www.bilecaslo.si. Posebej vabljeni vsi Bilečanci, ki
sicer niste člani društva, a želite dan preživeti s svojimi vojaškimi
kolegi in tako obuditi pestre spomine na svoje bileške mesece.

Besedilo in foto: Društvo Bilečanci Slovenija

Burja

Državno prvenstvo v skokih na mali prožni ponjavi

Tudi letos, kot že nekaj zaporednih let, smo člani iz športnega društva Partizan Renče imeli prvi vikend v februarju rezerviran za državno prvenstvo v skokih na mali prožni ponjavi, ki je letos potekalo 3. februarja v Novem mestu. Državnega prvenstva sta se udeležili tudi Neli Gomolj in Veronika Žvanut. Obe prihajata iz občine Komen in pridno trenirata gimnastiko v telovadnici v Komnu in v Renčah. Vreme ni kazalo najbolje, saj nas je presenetila nova pošiljka snega, a smo se kljub temu z polno zasedenim avtobusom odpravili dogodivščinam naproti, saj smo vedeli da ne smemo zamuditi državnega prvenstva.

Odbila je 9:30, ko se je začelo zares in od takrat naprej smo lahko le še strmeli v tekmovalce. Posamezniki in ekipe iz ŠD Partizan Renče so osvojili številne medalje in pokale. Zelo uspešni sta bili tudi komenski tekmovalki. V ekipi cicibank si je Neli Gomolj prislužila odlično drugo mesto in naziv državne podprvakinje. Veronika Žvanut (starejše deklice) se je ravno tako odlično odrezala in uvrstila v prvo polovico tekmovalk.

Presenečenje dneva pa je sledilo na koncu podelitve z osvojenim pokalom za najuspešnejše društvo na državnem prvenstvu v skokih na mali prožni ponjavi!

Besedilo: Špela Gomolj Ferenac

Foto: Boris Pregelj in
Špela Gomolj Ferenac

Mladi balinar leta doma iz Kobjeglave

Jaka Štremfel je mladi balinar kobjeglavskega Hrasta, ki žanje uspehe že pri svojih rosnih letih. V letošnjem letu je nastopal v državni ligi v kategoriji dečkov in deklic U-14, kjer je z združeno ekipo Hrast-Pliskovica osvojil naslov državnih prvakov. V letošnji sezoni je poleg ekipnih uspehov, posamezno osvojil kar tri naslove državnega prvaka, in sicer v disciplinah hitrostno zbijanje, natančno zbijanje in v igri v krog. Poleg treh zlatih odličij se lahko pohvali tudi z dvema drugima mestoma. Skupaj s soigralko Evo Žerjal je bil srebrn v disciplini štafetnega zbijanja ter v igri posamezno klasično.

Jaka je poleg nastopanja v državni ligi za dečke nastopil tudi za slovensko balinarsko reprezentanco v kategoriji U-15 na mednarodnem turnirju (šesteroboju), ki so ga organizirali v Sežani. Skupaj s svojo ekipo je dosegel drugo mesto, pred njimi so bili le balinarski prijatelji iz Francije. Z reprezentanco je nastopal tudi na mednarodnem turnirju v Monaku. Na povabilo organizatorjev se je udeležil tudi mednarodnega turnirja »Pokal Postojnske jame«. Poleg vseh uspehov, ki jih je požel v letošnji sezoni, je ob koncu leta 2017 prejel priznanje »balinarja leta« v kategoriji U-14, ki ga podeli Balinarska zveza Slovenije štirim najboljšim balinarjem v Sloveniji, in sicer v kategoriji dečkov, mladincev, deklet in članov.

Jaka v letošnji sezoni tudi že pridno trenira s člansko ekipo, ki nastopa v Super ligi ter nestrpno pričakuje svoj štirinajsti rojstni dan, saj bo lahko takrat zaigral v najelitnejši ligi v Sloveniji.

Besedilo: Tanja Marc

Foto: Katarina Štremfel

Alojz, Lojze Sorta, 90-letnik v družbi sedmih otrok

Ni edini v občini, ki je dočakal okroglih 90 let, za kar mu čestitamo. Je pa zagotovo med redkimi, ki je častljiv jubilej dočakal prav na Prešernov dan, slovenski kulturni praznik, in v njegovi doma-

čiji tudi kultura resnično domuje. Zato vam ga, dragi bralci Burje, predstavljamo kot človeka, ki leta skriva, kot človeka, ki pravi, da je otroke navadil delati, in je še vedno čil in zdrav. Domuje v Kodretih, nad cesto in nad cerkvijo. V njegovi neposredni bližini je domačija njegovega najstarejšega sina Vida, ki ga vsi dobro poznamo kot gonilno silo Kulturnega društva

Karla Štreklja Komen. V tej hiši, v Hiši posebne sorte, je Alojz, Lojze Sorta, 8. 2. letos praznoval svojih 90 let.

Alojz, Lojze mu pravijo domači, je imel čudovito ženo, tako nam je ob obisku povedal. V družinskem gnezdu sta imela šest sinov in eno hčerko. Vsi so si ustvarili družine, vsi imajo otroke in že pravnuki osrečujejo družinska srečanja, na kar je Lojze posebej ponosen. Ve namreč, da bo družinska tradicija ubrala svojo pot in da ima ta pot prihodnost. Žal mu je le, da sreče nonota in pranonota ne more deliti z ženo, nono Radico, ki mu je umrla pred 11 leti. Spoštljiv odnos do očeta pa pri Sortovih živi na vsakem koraku. Fantje prihajajo po nasvete, vnuki pa občudujejo njegovo trdoživost in ga vsakič, ko ga obišejo, najdejo pri primernem delu.

Prav na dan njegovega rojstnega dne sem ga za kratek čas zmotila na njegovi domačiji. Bil je v pripravi na praznovanje. Nič vzvišenega ni bilo na njem, pa vendar toliko zunanje urejenosti in notranje umirjenosti. Spoznala sem, da ga je življenje oblikovalo z različnimi izzivi in težkimi preizkušnjami, pa je ostal to, kar je bil: TRDOŽIV, DELAVEN in POŠTEN. Svoje pokončnosti in svojega jaza nima naprodaj. Na take ljudi smo lahko samo ponosni!

Čestitamo, dragi jubilar Lojze in želimo, da bi v Kodretih iskriv navdih Sortovih nikoli ne zamrl.

Lojzetova hčerka Urška, najmlajše in edino dekle, ki je rastlo v družbi še šestih bratov, sinov našega jubilanta, je očeta predstavila kratko, tako kot ga doživlja. Tako pravi: »Radi se vsi vračamo na domačijo Sortovih v Kodrete, saj imamo očeta, tata in je naša domačija prav zaradi njega tisto gnezdo, ki ga obletavamo, ko smo v tiski in ko smo neskončno srečni. Ni nas

otroke skregal. Nasprotno. Ko je bila mama Radica še živa, mu je dala pobudo in on, naš tata jo je izpeljal. Zbral nas je, vseh sedem otrok in nam, vsakomur izmed nas dal del sebe, delček tistega, kar sta z mamo ustvarila. Zato nam še danes vliva ponos in res smo srečni, da imamo takega tata. Od rojstva je živel na domačiji, kjer je še danes in jo uživa z mlajšim sinom Martinom in njegovo družino. Leta 2010 nas je vse Sortove zvalil na poseben izlet. Odpeljali smo se z avtobusom iz Škrbine do Trsta. Ta pot je bila ena izmed njegovih poti, ko je kot partizan takrat šel v napad za Trst. Za naš Trst! Opisal nam je to pot do podrobnosti. Z mikrofonom v roki je preglasil našo radovednost in več mu ni bilo potrebno dodati, saj smo spoznali tisti narodnostni ponos, ki je živel takrat v njem in živi še danes. In glejte, ta ponos je del vsakogar izmed nas, ki smo zrastle in živimo ob njem, z njim, pa četudi ga samo obiščemo – našega

tata Lojzeta. Vsi smo mu blizu; četudi koga loči 20 km poti, so na tej poti žive podobe našega otroštva, mladosti in že zrelih let, ki jih kot otroci Lojzeta Sorte doživljamo. Želimo si le, da bi bilo na svetu veliko takih tatov. Razmišljam, da ne omaga morda tudi zato, ker je v njem globoko verovanje. Verem je, kar je zasebna stvar, pa vendar vredna posnemanja posebej za tiste, ki ne najdejo samega sebe. Naš tata ima še živo starejšo sestro Ivanka in dve leti mlajšega brata Jožeta, pa na prijatelja iz mladih let je zelo ponosen. Danče je ta prijatelj, tudi on devetdesetletnik.« Tako je razmislek o svojem očetu devetdesetletniku zaključila hčerka Urška. Hvala Urški!

Besedilo: Ana Godnik

Foto: Alenka Sorta

Že osma sezona Magajnovne bralne značke

Pričela se je že osma sezona Magajnovne bralne značke, ki jo organizira Kosovelova knjižnica Sežana. Uvodno srečanje kot tudi vsa ostala vodita strokovni delavki knjižnice in voditeljici Magajnovne bralne značke Maja Živec in Tanja Bratina Grmek. Zbrane je pozdravila direktorica knjižnice Magdalena Svetina Terčon. Knjižničarki Maja Razboršek in Lara Tavčar pa sta udeležence presenetili in razveselili z uprizoritvijo baletne pravljice Polžko-vo leto, ki so jo zaplesale mlade baletke sežanskega baletnega društva pod vodstvom koreografa Eugena Todorja. Ker pa je bilo uvodno druženje v pustnem časa, so bili krofi kot nalašč zelo odličen posladek.

Kot vsako leto so tako v sežanski kot divaški knjižnici obudili spomine na preteklo sezono in predstavili letošnjo Magajnovno bralno značko, ki jo bodo s knjigami zaznamovale štiri nove evropske države. »Z Magajnovno bralno značko potujemo po državah Evrope in s tem si širimo obzorja. Pri tem nam seveda pomagajo naše dobre prijateljice knjige. Po uvodnih srečanjih v sežanski in divaški knjižnici bodo sledila še vmesna srečanja v obeh kulturnih ustanovah, ob koncu pa podelitev priznanj z gostom ali gostjo ter odprtje razstave likovnih del, ki bodo nastala tekom druženj. Pripravili smo tudi zgibanko z datumi srečanj in

seznamom knjig, ki letos zajemajo irske, bolgarske, portugalske in belgijske avtorje oz. teme. Spoznavali bomo raznovrstne zanimivosti in znamenitosti že omenjenih držav (od glasbe, kulture in tudi do hrane). Gre za zgodbe, ki so jih bodisi zapisali avtorji, ki izhajajo iz teh držav, ali pa zgodbe, ki se v teh državah dogajajo ali pa preprosto govorijo o teh državah,« pravita Bratina Grmek in Živčeva.

Bralna značka se imenuje po slovenskem pisatelju in zdravniku dr. Bogomirju Magajni, rojaku iz Vremske doline (13. 1. 1904 Gornje Vreme–27. 3. 1963 Ljubljana). Projekt je namenjen osebam s posebnimi potrebami. Poglavitni cilj je razvijanje bralne pismenosti pri že omenjenih bralcih. Letos je v branje vključenih 40 udeležencev iz VDC Sežana in Divača ter Doma na Krasu iz Dutovelj in sežanske enote, ki se bodo po prebranih delih doma srečevali še šestkrat tako v osrednji sežanski knjižnici ter v enoti v Divači. Tokrat je na seznamu 20 knjižnih del. Sklop druženj pa bodo zaključili 26. aprila, ko bodo v goste povabili pisatelja ali pesnika in podelili priznanja najbolj zvestim bralcem.

Besedilo: Olga Knez

Foto: arhiv Kosovelove knjižnice

Napovednik prireditev v Občini Komen 15. MAREC – 15. MAJ 2018

Datum	Ura	Prireditve	Kraj	Organizator/informacije
18. marec NEDELJA	9:00	Hrušovljanski pohod	Hruševica, vaški dom	Športno kulturno društvo Hruševica Tel.: +386 (0)41 221 169 +386 (0)41 562 380 +386 (0)31 497 095 FB: ŠK društvo Hruševica
	11:00 – – 17:00	Dan kraškega ovčarja	Štanjel, grajsko dvorišče in Fabianijeva dvorana	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu
20. marec TOREK	10:30 – – 14:30	Predavanje in delavnica Fermentacija in priprava fermentirane jedi in pijače z mag. Stipetom Hečimovičem	Gorjansko, Štrekljeva domačija	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Tel.: +386 (0)31 716 210 nadja.mislej-bozic@guest.ames.si
21. marec SREDA	18:15 – – 19:45	Tai chi in Qi gong z Mauro Arh	Gorjansko, Štrekljeva domačija	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Tel.: +386 (0)31 716 210 nadja.mislej-bozic@guest.ames.si
28. marec SREDA	18:15 – – 19:45	Tai chi in Qi gong z Mauro Arh	Gorjansko, Štrekljeva domačija	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Tel.: +386 (0)31 716 210 nadja.mislej-bozic@guest.ames.si
2. april PONEDELJEK	18:00	Velikonočni koncert Viva vivaldi!	Komen, cerkev sv. Jurija	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu
4. april SREDA	18:15 – – 19:45	Tai chi in Qi gong z Mauro Arh	Gorjansko, Štrekljeva domačija	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Tel.: +386 (0)31 716 210 nadja.mislej-bozic@guest.ames.si
6. april PETEK – 6. maj NEDELJA		Divji okusi Krasa	Kras	Društvo Planta s partnerji Tel.: +386 (0)31 303 523 info@visitkras.info, www.visitkras.info
8. april NEDELJA	10:30	Br'stovska špargljada, koloosmica in špargljev pohod	Brestovica pri Komnu	Turistično društvo Brest Tel.: +386 (0)40 815 552 stane.svigelj@siol.net, www.brestovica.com
11. april SREDA	18:15 – – 19:45	Tai chi in Qi gong z Mauro Arh	Gorjansko, Štrekljeva domačija	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Tel.: +386 (0)31 716 210 nadja.mislej-bozic@guest.ames.si
12. april ČETRTEK		FESTIVAL KRAŠKA GMAJNA: Okrogla miza na temo priložnosti, ki jih ponujajo gradovi in graščine	Štanjel, Grad	Javni zavod Komenski Kras s partnerji Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu
13. april PETEK	11:00	Ekološki kraški šparglji	Mali Dol, Kmetija Brinjevka	Kmetija Brinjevka Tel.: +386 (0)5 99 66 023 +386 (0)31 649 288 kmetija.brinjevka@gmail.com
15. april NEDELJA	9:00 – – 17:00	13. specializirana razstava nemških ovčarjev	Komen, klubski poligon ob nogometnem igrišču	ŠKK Komen info.komen@gmail.com
18. april SREDA	18:15 – – 19:45	Tai chi in Qi gong z Mauro Arh	Gorjansko, Štrekljeva domačija	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Tel.: +386 (0)31 716 210 nadja.mislej-bozic@guest.ames.si
21. april SOBOTA		30-letnica Galerije Lojzeta Spacala	Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala	Javni zavod Komenski Kras s partnerji Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu

25. april SREDA	18:15 – – 19:45	Tai chi in Qi gong z Mauro Arh	Gorjansko, Štrekljeva domačija	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Tel.: +386 (0)31 716 210 nadja.mislej-bozic@guest.arnes.si
30. april PONEDELJEK	9:30	FESTIVAL KRAŠKA GMAJNA: Botanični pohod dveh gradov Branik – Štanjel	Branik – Štanjel	Javni zavod Komenski Kras in Mestna občina Nova Gorica Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu
	12:00 – – 17:00	Divji okusi Krasa na Gradu Štanjel	Štanjel, grajsko dvorišče	Javni zavod Komenski Kras s partnerji Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu
		Postavljanje mlaja in kresovanje	Komen in Štanjel	Vaška skupnost Komen in Štanjel Tel.: +386 (0)51 309 820 in +386 (0)31 378 424 vs.komen@komen.si, vs.stanjel@komen.si
	19:00	Marš na pohod	Kobjeglava	Društvo Kraški slavček Kobjeglava – Tupelče Tel.: +386 (0)40 277 337 kraski.slavcek@gmail.com
1. maj TOREK		Prvomajske budnice po vaseh Občine Komen	Kras	Pihalni orkester Komen Tel.: +386 (0)41 773 797 pihalniorkesterkomen@gmail.com, www.pihalniorkesterkomen.si
6. maj NEDELJA	10:00	Pohod Lojzeta Spacala med Štanjelom in Škrbino	Štanjel – Škrbina	Društvo VRT Škrbina sandi.peric@siol.net Javni zavod Komenski Kras tic.stanjel@stanjel.eu
9. maj SREDA – 12. maj SOBOTA		Evropsko srečanje gledališč Kamišibaj	Štanjel	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu
12. maj NEDELJA	15:00	Malonogometni turnir	Štanjel, športno igrišče	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Tel.: +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net

Osmice

Datum	Naziv	Kraj	Kontakt
11. maj PETEK – 20. maj NEDELJA	Osmica na kmetiji Kosmina	Brje pri Komnu	Primož Kosmina Tel.: +386 (0)51 242 071 +386 (0)31 893 704 milan.kosmina@siol.net, FB: Kmetija Kosmina

Razstave

Datum/odprtje razstave	Razstava	Kraj	Organizator/informacije
stalna razstava	Stalna razstava slik in grafik Lojzeta Spacala	Štanjel – Grad: Galerija Lojzeta Spacala	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu
stalna razstava	Razstava Maks Fabiani	Štanjel – Kvadratni stolp	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu
začasna razstava	Ana & Gaja Art Gallery	Štanjel – Vhodni stolp	Ana in Gaja Hanzel Tel.: +386 (0) 31 667 875 gaja.hanzel@gmail.com
začasna razstava	Razstava Kraški ovčarji – sinovi burje	Štanjel – Fabianijeva dvorana	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu
začasna razstava 9. marec – 5. april	Razstava slik Ksenije Pfeifer: Barva v belem	Štanjel – Gražarjeva galerija	Gražarjeva galerija Tel.: +386 (0)31 541 636 vlasta.markocic@gmail.com

PRIHAJA NA NA NAŠE ODRE:

Sobota, 17. marec, ob 17.00
Zavod Sploh Ljubljana: SONCE IN SONČICE PO VSEM SVETU
Koncert za otroke, uglasbena poezija Toneta Pavčka.

Torek, 20. marec, ob 20.00
film DVOJNI LJUBIMEC (L'amant Double)
Program KINO KINO, režija: François Ozon.

Ponedeljek, 19. marec, ob 20.00
SNG Nova Gorica in Gledališče Koper
Robert Harling: JEKLENE MAGNOLIJE

Četrtek, 22. marec, ob 17.00
film O TELESU IN DUŠI (Testről és Lélekről)

Nedelja, 15. april, ob 19.00

HELP! A Beatles Tribute
Skupina, ki s svojim energičnim vzdušjem ter veliko natančnostjo izvaja glasbo legendarnih The Beatles.

Koncert za izven.

Četrtek, 22. marec, ob 20.00
film MARIJINA ZEMLJA (Mary's Land)
Program KINO KINO, režija: Juan Manuel Coteló.

Petek, 23. marec 2018, ob 17.00
družinski igrani film BELA IN SEBASTIJAN: PRIJATELJA ZA VEDNO (Belle et Sébastien 3, le dernier chapitre), podnapisi.

Sobota, 21. april, ob 20.00
SNG Nova Gorica: BERAŠKA OPERA

Torek, 27. marec, ob 20.00
film FOXTROT (Foxtrot)
Program KINO KINO, režija: Samuel Maoz.

V marcu priporočamo ogled naslednjih filmov:

Četrtek, 15. marec, ob 20.00
film SREČEN KONEC (Happy End)
Program KINO KINO, režija: Michael Haneke.

Petek, 30. marec, ob 18.00
animirani film PETER ZAJEC (Peter Rabbit), sinhroniziran.
Režija: Will Gluck.

Petek, 16. marec, ob 18.00
animirani film ČEBELICA MAJA: MEDENE IGRE v 3D (Maya the Bee: The Honey Games 3D), sinhroniziran.

Sobota, 31. marec, ob 10.00
Film za otroke za starost 9+ FANT Z OBLAKI (Cloudboy), s podnapisi.
Program FILMŠULca, po filmu bo pogovor.
Režija: Meikeminne Clinckspoor.

ob 20.00
ČRNI PANTER v 3D (Black Panther 3D)

Obveščamo vas, da je koncert LARE JANKOVIČ z naslovom KAKO DIŠI SVOBODA, KAKŠNE BARVE JE MIR? zaradi bolezni izvajalke prestavljen iz 8. marca na **24. april 2018, ob 20.00**
Zasedba: Lara Jankovič, glas; Ravi Shresta in Tilen Stepišnik, kitara.

Vinska banka Vinakrasa sprejme blizu 1400 steklenic arhivskega vina

Kraški vinorodni okoliš, na katerem okrog 900 vinogradnikov obdeluje približno 600 km² vinogradov, je dobil svojo prvo vinsko banko. Vinsko banko, ki hrani arhivska vina, primerna za posebne priložnosti, so slavnostno predali v uporabo v začetku letošnjega leta, in sicer 4. januarja, ko so se slovesne otvoritve poleg častnega gosta, ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana, udeležili še drugi pomembni gostje s predstavniki Kmečke zveze Trst s predsednikom Francem Fabcem in tajnikom Edijem Bukavcem ter župan Občine Repentabor Marko Pisani. Tako so novi pridobitvi kleti nazdravili z izbranimi gosti z arhivskim vinom Teranton iz leta 1980.

Zadruga Vinakras z 800 tisoč do milijon litrov vina letno je največji pridelovalec terana na svetu. V lasti ima nekaj več kot 50 hektarjev vinogradov, na katerih je zasejanih tri četrtine trt refoška, ki daje prepoznavno vino teran. Preostalo količino grozdja zadruga odkupuje od svojih članov. Lani so ob 70-letnici delovanja prenovili svoje prostore, uredili pa so tudi prostore za arhiv, vinsko banko in kmalu bo na vrsti mali muzej zgodovine. Pomembno mesto je v kleti, kjer se enoteka ponaša z letnico 1861, ki so jo zgradili z velbanim obokom v živo skalo, dobila tako vinska banka, ki obsega 40 m². Na tem mestu so bile prej betonske cisterne, ki so se uporabljale še do leta 1995. V arhivskem delu prenovljene kleti so postavili 33 vinskih sefov. Vsak vinski sef lahko sprejme največ 42 buteljčnih steklenic. Tako bodo v vinski banki spravili približno 1.382 steklenic.

»Ker je veliko strank v zadnjih letih spraševalo o možnostih hranjenja izbranih vin v naši kleti, smo se odločili, da bomo ob prenavljanju vinske kleti odprli vinsko

banko. Do sedaj sem ključke predal šestim uporabnikom, en sef pa smo zadržali v naši uporabi. Izbrani prostori nudijo optimalne pogoje za ustrezno zorjenje in do-negovanje žlahtnih vin. V sefu je mogoče shranjevati naša, Vinakrasova izbrana vina kot tudi vina, ki predstavljajo posameznikom in skupinam posebno vrednost in jih bodo uporabljali za posebne priložnosti. Ni temperaturnih nihanj, temperatura je konstantna in se giblje od 10 do 15 stopinj Celzija, prav tako pa vino ni izpostavljeno dnevni svetlobi. Vinski sefi so namenjeni poslovnim partnerjem, podjetjem, vinskim ljubiteljem in posameznikom, ki želijo shraniti arhivska vina za posebne dogodke in slavlja, kot so: okrogle obletnice, rojstnodnevna darila, poroke idr.,« poudarja direktor Vinakrasa Marjan Colja.

Med prvimi, ki so ključke prejeli, je bil kmetijski minister mag. Dejan Židan, ki se je slovesnosti udeležil skupaj z državno sekretarko Tanjo Strniša. Gre za gesto zahvale tako kleti Vinakras kot Kraševcev za trud, ki ga je ministrstvo v vseh teh letih namenilo dvigu pomena ter vrednosti vina, kot tudi same zaščite terana. Minister se je ob predaji zahvalil ter zagotovil, da si bo ministrstvo še naprej prizadevalo za ohranitev terana. Poudaril je propagandno vlo-

go vinske banke na Krasu in se zavzel, da bodo vse pomembnejše tuje delegacije s področja kmetijstva, ki bodo na obisku v Sloveniji, pripeljali tudi v Sežano. Eno takih že napovedujejo sredi marca, ko bodo na tiskovni konferenci o pomenu čebel gostili generalnega direktorja Organizacije ZN za prehrano in kmetijstvo dr. Joseta Graziana da Silvo.

Poleg ministra je ključke šefa prejelo še pet ustanov. Vinske sefe pa imajo kar dve kraški in ena brkinska občina. Komenski župan Marko Bandelli je dejal, da je počaščen, saj ima zadruga Vinakras vse svoje vinograde prav na območju komenske občine. Zadovoljstva ni skrival niti sežanski župan Davorin Terčon, ki je čestital za novo pridobitev. Nad vinsko banko je bila navdušena tudi hrpeljsko-kozinska županja Saša Likavec Svetelšek, ki je dejala, da so vinski sefi primerni tudi za shranjevanje brkinske slivovke in kraškega brinjevca. Ključke sefa so prejeli še predstavniki sežanskega Komunalno stanovanjskega podjetja ter Tiskarne Etiketa. Direktor Tiskarne Etiketa Primož Kokalj je ob tej priložnosti dejal: »Investicija v vinsko banko je naložba v našo dediščino, v teran, do katerega tudi sami čutimo pripadnost in ga moramo na ta način ohranjati.«

Kmalu bodo ključke predali še podjetju CM Design in Printam.si, ki sta se odpovedala honorarju za svoje delo in tako prejela sef v uporabo za 10 let. Najem vinskega sefa v vinski banki Vinakrasa je možen za 10 let po ceni 600 evrov.

V kratkem bodo postavili še razstavo o teranu in vinski posodi, ki jo bo pripravil znani muzealec Srečko Rože iz Vojaškega muzeja Tabor iz Lokve. V povezavi z Občino Komen, kjer ima zadruga svoje vinograde, pa bodo zgradili ustrezen objekt za promocijo te žlahtne kraške kapljice. Izbirajo med lokacijama vinogradov pri Devici Mariji ali proti Svetem.

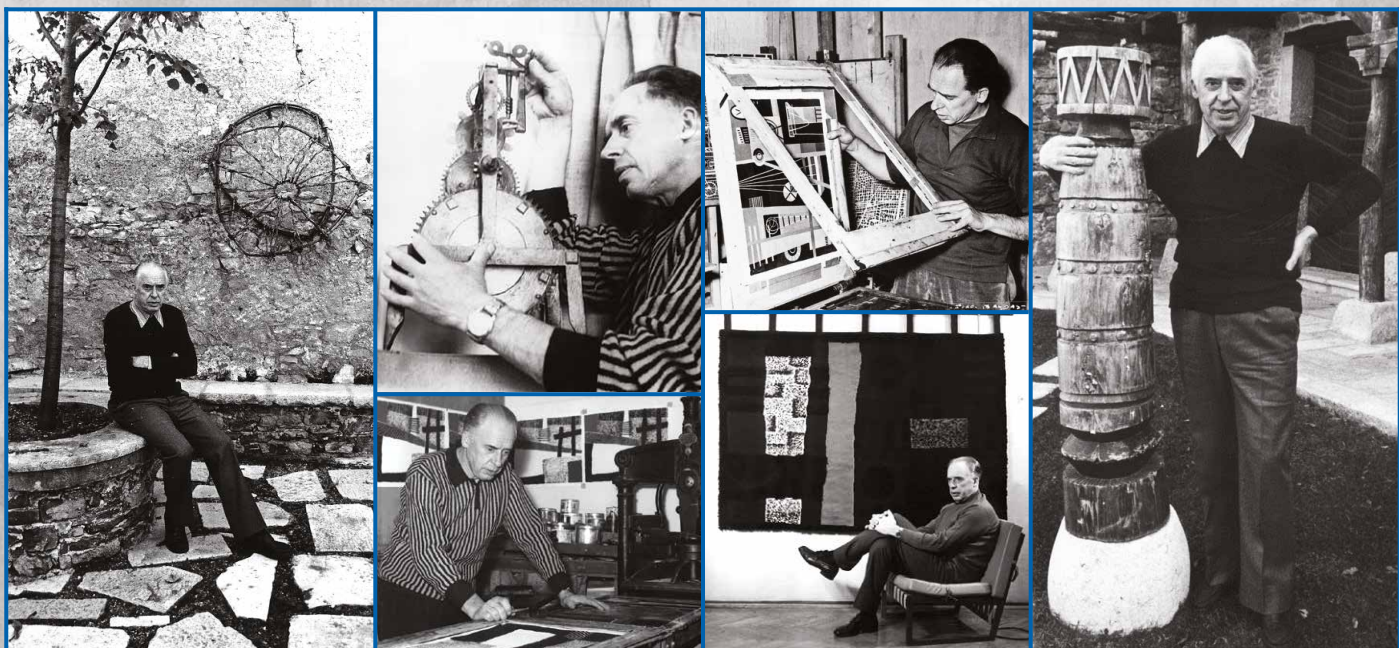

Besedilo: Olga Knez
Foto: Olga Knez in Ana Rojč

Sobota, 21. april 2018

30-LETNICA GALERIJE LOJZETA SPACALA

Z odprtjem razstave, na kateri bo donirana zbirka osvežena z drugimi Spacalovimi umetninami, ki so se navdihovale v kraški pokrajini, se bomo s kulturnim programom, novim katalogom in družabnim srečanjem spet spomnili velikega ustvarjalca, enega izmed ključnih pobudnikov obnove Gradu Štanjel.

Glavni organizator: Javni zavod Komenski Kras z Občino Komen in številnimi zunanjimi sodelavci

PONEDELJEK, 2. APRIL 2018, OB 18. URI, CERKEV SV. JURJA V KOMNU

VELIKI VELIKONOČNI KONCERT: VIVA VIVALDI!

Prisluhnili bomo Vivaldijevim skladbam:

MAGNIFICAT, RV 610 • DOMINE AD ADIUVANDUM ME FESTINA, RV 593 • GLORIA v D-duru, RV 589

V skoraj 100-članskem ansamblu glasbenikov bodo nastopili Mešani pevski zbor Glasbene matice Ljubljana s solisti in Baročni orkester Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani

Dirigenta: Sebastjan Vrhovnik in Alenka Podpečan

Organizatorji: Javni zavod Komenski Kras, Občina Komen in Župnija Komen ter Glasbena matica Ljubljana v koprodukciji z Akademijo za glasbo Univerze v Ljubljani

